

KOMMUNEPLAN
for
Namdalseid kommune
2001 – 2012
Langsiktig del

Vedtatt av Kommunestyret den 21.06.2001

Innholdsfortegnelse

KAP 1. INNLEDNING	3
1.1. PLANPROSESSEN	3
1.2. PLANENS OPPBYGNING	4
KAP 2. SAMFUNNSUTVIKLINGEN	5
2.1 GENERELLE TREKK	5
2.2 BEFOLKNINGSUTVIKLINGEN	6
2.3 NÆRINGS LIV OG SYSSLESETTING	7
2.4 ØKONOMISKE FORHOLD	9
2.5 BEREDSKAPSKAPSMESSIGE FORHOLD	10
2.6 EN BÆREKRAFTIG UTVIKLING	11
KAP 3. VISJON, MÅL OG STRATEGIER	12
KAP 4. SATSNINGSOMRÅDER OG STRATEGIER	14
4.1 BOTILBUDET	14
4.2 ET TRYGT OPPVEKSTMILJØ	15
4.3 EN BÆREKRAFTIG NÆRINGSUTVIKLING	24
4.4 NAMDALSEID SENTRUM	29
4.5. SERVICE TIL INNBYGGERNE	31
4.6. INTERKOMMUNALT SAMARBEID	36
4.7 AREALFORVALTNINGEN	46
4.8 ØVRIGE OMRÅDER I KOMMUNENS TJENESTEPRODUKSJON	49
4.8.1 BYGNINGER OG EIENDOMMER	49
4.8.2 SAMFERDSEL OG TRAFIKKSIKKERHET	50
KAP 5. SEKTORPLANER	52
5.1 PLANER SOM OPPHEVES OG INNARBEIDES I KOMMUNEPLANEN	53
5.2 SEKTORPLANER SOM BEHOLDNES SOM EGNE PLANER INNTIL VIDERE	63

Kap 1. INNLEDNING

I hver kommune skal det utarbeides en kommuneplan. Planen skal inneholde en langsiktig og en kortsiktig del. Den langsiktige del omfatter mål for utvikling i kommunen, retningslinjer for sektorenes planlegging og en arealdel for forvaltningen av arealer og andre naturressurser. Den kortsiktige del omfatter et samordnet handlingsprogram for sektorenes virksomhet de nærmeste år.

Planlegging handler om å tenke gjennom muligheter og konsekvenser før en handler. Planleggingen etter plan- og bygningsloven baserer seg på folkevalgt styring og medvirkning fra innbyggere i kommuner og fylker. Regjering og Storting stiller opp de nasjonale målene, mens kommunene og fylkeskommunene utvikler helhetsløsningene ut fra stedlige forutsetninger og muligheter.

Kommuneplanleggingen skal bygge på de økonomiske og øvrige ressursmessige forutsetninger for gjennomføring. Det kan utarbeides arealplaner og handlingsprogrammer for deler av kommunen, og handlingsprogrammer for bestemte virksomhetsområder. Minst én gang i løpet av hver valgperiode skal kommunestyret vurdere kommuneplanen samlet, herunder om det er nødvendig å foreta endringer i den.

Kommuneplanen er, med unntak av områder eller punkter der statlige myndigheter eller fylkeskommunen har reist innsigelser til planen, juridisk bindende etter vedtak i Kommunestyret. Dersom slike innsigelser foreligger må planen godkjennes av Miljøverndepartementet.

1.1. Planprosessen

Kommunestyret vedtok den 15.06.99 igangsetting av revisjon av kommuneplanen for Namdalseid. Formannskapet ble utpekt til å utarbeide status og forslag til hovedtema for revisjonen knyttet til samfunnsdelen og kommunal virksomhet. Senere samme år ble det innledet et samarbeid med Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og Nord-Trøndelag Fylkeskommune og 6 andre kommuner i fylket om et utviklingsprosjekt for kommuneplanlegging. Medvirkningsdelen er ivaretatt på flere måter. Politiske fora har vært sterkt involvert i prosessen, i første omgang på ide- og prioriteringsstadiet, senere gjennom temamøter samt innspill og drøftinger til konkrete forslag. I forhold til metodikken det legges opp til gjennom Lokal Agenda 21 er det politiske utvalg som har representert lokalsamfunnene i kommunen i prosessen. Tematiseringen i kommuneplanen er i store trekk framkommet gjennom møtene i prosessen. Det er avholdt et åpent møte i romjula 1999 der utflytta ungdommer og skoleelever mellom 16 og 35 år ble invitert. Arbeidet er lagt opp som en åpen planprosess i tråd med PBLs intensjoner. Formannskapet prioriterte å utarbeide et fullstendig utkast til kommuneplan som grunnlag for videre prosess. Dette utkastet skal gjennom høringsrunden også presenteres og drøftes i åpne møter med næringslivet og innbyggerne i kommunen.

Arbeidet med arealdelen følger et litt annet løp. Her er kommunen i større grad prisgitt bidrag og holdninger fra utenforliggende etater og myndigheter. Denne prosessen er således mer tidkrevende og det er derfor besluttet at samfunnsdelen med handlingsprogram sluttbehandles

uavhengig av framdriften på arealdelen. Sluttbehandling av arealdelen forventes tidlig høst 2001.

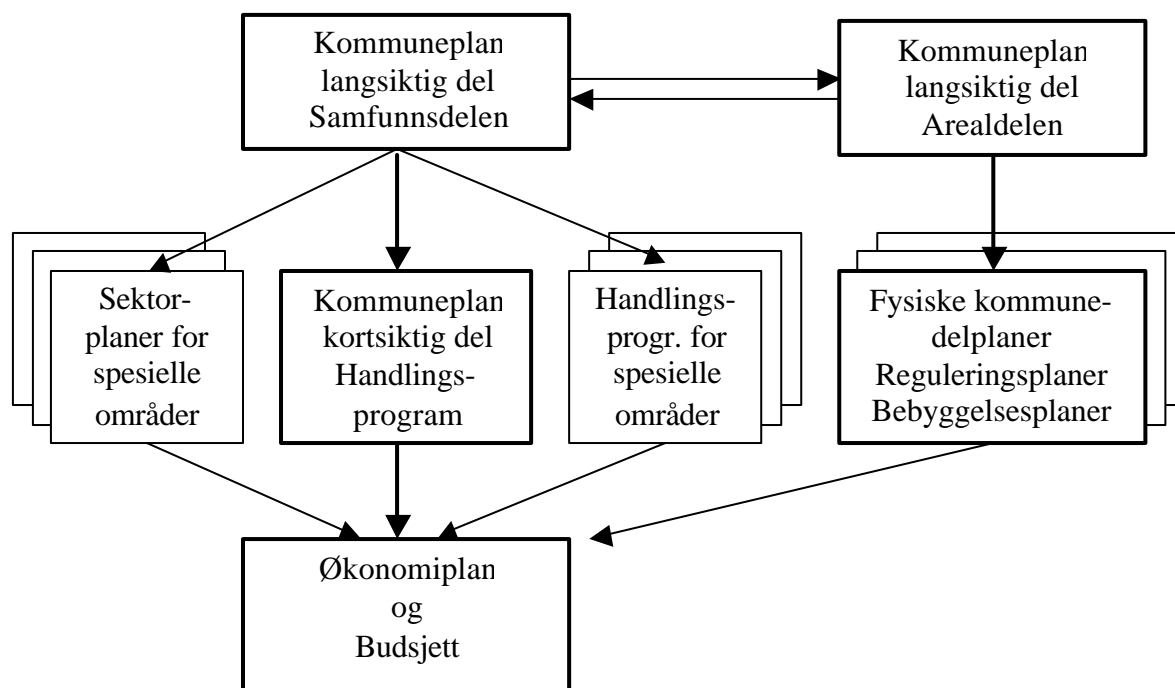
1.2 Planens oppbygning

Kommuneplanen har hatt som utgangspunkt å ta fatt i og sterkt prioritere særlig aktuelle politiske utfordringer for Namdalseid kommune i planperioden. Stikkordet for ideutviklingen har vært befolkningsutviklingen, og temaene er prioritert med utgangspunkt i dette. Planen tar således i mindre grad fatt i andre og etter kommunens oppfatning mer forutsigbare tema som ellers tradisjonelt har tatt opp mye plass i mange kommuneplaner rundt om i landet.

Kommuneplanen har ikke i seg en helhetlig økonomiplan etter kravene i gjeldende forskrift. Derimot har en i kap.2 Samfunnsutviklingen gjort rede for grunnleggende forutsetninger rundt inntekts- og kostnadsutviklingen og innsatsrettingen i planperioden og tatt høyde for dette i prioriteringene som er fremmet. Det vil likevel være slik at den årlige revisjonen av økonomiplanen i neste omgang må koordineres med og prioriteres med hensyn på tiltakene i handlingsprogrammet.

Planen er bygget opp etter tema uavhengig av kommunens organisatoriske innretning. Kommuneplanen har innarbeidet statlige plankrav til de aller fleste delplaner og handlingsprogram slik Helse- og Sosialdepartementet har lagt opp til i Rundskriv I-30/99. For å ivareta spesielle områder i kommunens tjenesteproduksjon vil enkelte sektorplaner og handlingsprogram bli opprettholdt inntil videre. Delplanene fanges opp i sin helhet gjennom ett eller flere av målutredningene, mens handlingsprogram for de fleste delplaner er lagt inn etter samme målstruktur i felles handlingsprogram for kommunen. Som eksempel finnes mål og strategier i Strategisk næringsplan igjen i kapittel 4.4 i den langsiktige del av kommuneplanen, mens tiltakene finnes under punkt 4 i handlingsprogrammet.

Planstrukturen i kommunen består dermed av følgende elementer:

Det er redegjort for behandlingen av den enkelte sektorplan i kap.5. I handlingsprogrammet er de 3 sektorene i kommunen identifisert i forhold til de enkelte tiltak. Dette gjenspeiler den politiske organiseringen i kommunen og forenkler det årlige arbeidet med revisjon av handlingsprogrammet.

Kap 2. SAMFUNNSUTVIKLINGEN

2.1 Generelle trekk

Rammebetingelsene for lokal kommunal planlegging påvirkes i stadig større grad av den generelle samfunnsutviklingen. Den omfattende og økende globaliseringen skaper nye forutsetninger, utfordringer og muligheter. Som resultat av dette blir lokale verdier og kultur utfordret og får gradvis nytt innhold. En aksellererende utvikling innenfor informasjonstilgang gjennom media og IT gir muligheter for innsikt og utvikling av egne preferanser som bare for få år tilbake var ukjent. Utviklingen innen samferdsel har sammen med stadig bedre privatøkonomi økt mobilitet og utveksling kraftig. Liberalisering av internasjonal økonomi har bidratt til å gi mange flere land de samme muligheter.

Kombinasjonen av god privatøkonomi, økt kunnskapsnivå og mobilitet har utviklet dyrking av individuelle behov på bekostning av kollektive strukturer. Individualismen har konsekvenser også for offentlig tjenesteyting ved at det stilles stadig større krav og forventninger om individuelle løsninger, service og kvalitet. Denne livsstilen underbygges av mer fritid og ønske om fleksibilitet i forhold til jobb.

Det har i mange år skjedd en økende urbanisering, folk flytter fra utkantene og bosetter seg i byer. Selv lokalt skjer det en gradvis konsentrasjon i bosettingsmønstret. Økt mobilitet har imidlertid også skapt muligheter for utkantkommunene ved at bosted og jobb i mindre grad trenger å lokaliseres til samme sted. Folk legger i dag mer vekt på muligheter for personlig utfoldelse og opplevelser ved valg av bosted. En overvekt har til nå likevel valgt bysamfunnets mangfold. Denne dreiningen av preferanse gir imidlertid muligheter for distriktskommunene til å rekruttere nye innbyggere gjennom markedsorientert tilrettelegging av botilbud og utvikling av et allsidig og relevant kulturtilbud.

Det er dokumentert at småbarnsfamilier utgjør en stor andel av tilbakeflytterne til bygda. I denne fasen identifiseres bygda med bedre sosiale nettverk, gode oppvekstvilkår for barna og mindre stress. Utvikling og tilrettelegging innenfor disse områdene skaper grunnlag for bosetting.

En stadig mindre andel av befolkningen er i produktivt arbeid. Vi bruker lengre tid på utdanning og pensjonsalderen går ned. I kommunene er idag gjennomsnittlig pensjonsalder godt under 60 år. Sammen med liten arbeidskraftreserve og generell urbanisering vil dette skape alvorlige utfordringer for det offentlige tjenestetilbudet og utfordre arbeidsgiverpolitikken i åra som kommer. Det vil kreves tiltak for å beholde arbeidstakere lenger i aktiv jobb og tiltak for å rekruttere ny kompetanse og tilgang på yngre arbeidskraft. Økningen i andel eldre befolkningen forsterker denne utfordringen.

Offentlig såvel som privat sektor i kommunen vil være nødt til å innrette sine mål og strategier i forhold til den generelle samfunnsutviklingen. Utfordringen for en liten distriktskommune som Namdalseid blir å prioritere og markedsføre verdier og muligheter som bare bygda kan gi og er behov som følge av denne utviklingen.

2.2 Befolkningsutviklingen

Selv om utviklingen har ført til nedgang i folketallet i mange distriktskommuner har ikke dette medført nedgang i kvalitet på kommunale tjenester. Nedgangen sier også lite om samfunnets kvalitet generelt. Det er mange eksempler på små bygdesamfunn som fungerer bra og hvor folk har tilfredsstillende livskvalitet. Utviklingen er interessant fordi den gir indikasjoner på framtidig sammensetning av befolkningen og dermed klargjør hvilke situasjoner bygdesamfunnet kan møte. Prognoser gir grunnlag for strategiske valg for å motvirke negative effekter og for å påvirke utviklingen lokalt gjennom tiltak.

I forrige kommuneplan for Namdalseid som ble utarbeidet i 1989 ble det presentert prognoser basert på utviklingen de 10 foregående år. Antall innbyggere var da 2007 personer. Den mest pessimistiske prognosen gikk ut på at det skulle være 1929 innbyggere i Namdalseid i år 2000. Realiteten viste imidlertid en betydelig sterkere nedgang.

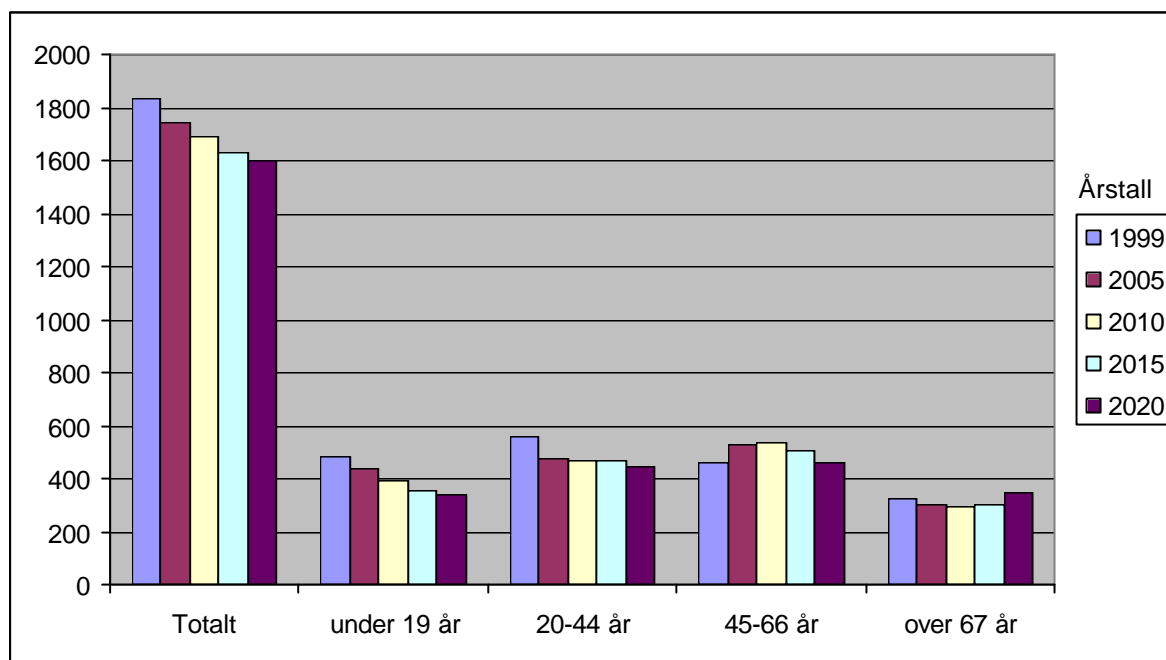
Tabell 1. *Befolkningsstatistikk, Namdalseid, Nord-Trøndelag og hele landet (fra SSB)*

	Namdalseid	Fylket	Landet
Folketall pr 1.1.2000	1 831	127 108	4 478 497
Endring siste 10 år	-180	+250	+245 381
Prognose for folketall 2010 (middels vekst)	1 687	130 045	4 692 393
Kvinneandel pr. 100 menn i 2000, 20-39 år	87	93	96
Andel barn og unge i 2000, 0-17 år, i %	23,3	24,6	23,5
Andel eldre i 2000, over 67 år, i %	17,9	14,9	13,8
Fødselsoverskudd/underskudd i 1999, i %	+10	+328	+14 128
Netto inn-/utflytting i 1999	-10	-10	+18 999

Utviklingen tok imidlertid en positiv vending i 1999 ved at innbyggertallet holdt seg stabilt hele året. Sammenlignet med gjennomsnittet for fylket og landet forøvrig har Namdalseid hatt en negativ utvikling i likhet med de fleste kommuner i Nord-Trøndelag. Bare 6 kommuner i fylket har hatt befolkningsøkning i perioden. Undersøkelser har imidlertid vist at det skjuler seg en økende utveksling av innbyggere bak disse tallene, det vil si at flere flytter ut samtidig som flere flytter inn i kommunene.

Kvinneandel i reprodutiv alder ligger lavere enn snittet mens andel eldre ligger høyere. Muligheten for å balansere negativ sum av inn- og utflytting påvirkes sterkt av denne faktoren.

Figur 1. Prognose for befolkningsutviklingen for aldersgrupper i Namdalseid (Middels nasjonal vekst, tall fra SSB).

Prognosene fra Statistisk Sentralbyrå indikerer en svak nedgang i den mest reproduktive alder i hele perioden fram mot år 2020. Hvis dette slår til betyr det at alderssammensetningen i befolkningen blir enda skjevare i forhold til gjennomsnittet enn den er idag.

For å dempe denne utviklingen må det legges opp til en politikk som øker lysten til å bo i kommunen. Flere unge må finne kommunen attraktiv å leve i. Barnefamilier og mennesker med kompetanse vil bidra til et levende bygdesamfunn. Mangel på arbeidskraft og kompetanse, ikke minst i offentlig sektor, kan også gjøre seg gjeldende. Samtidig er det viktig å bruke prognosene til å forberede seg på en utvikling i denne retning.

2.3 Næringsliv og sysselsetting

Tabell 2. Prognoser for antall arbeidsplasser i kommunen fordelt på næringsgrupper i 2003. (fra Strategisk næringsplan, 1999)

	1996	i %	2003	i %	Netto effekt
Primærnærings:	325	(44)	275	(40)	-50
Industri:	50	(7)	40	(6)	-10
Privat tj.yting	118	(17)	120	(18)	+ 2
Offentlig tj.yting:	215	(29)	225	(33)	+10
Andre:	20	(3)	20	(3)	0
Sum	728	(100)	680	(100)	-48

Namdalseid har vært, og er en typisk landbrukskommune. Ca. 44 % av sysselsettingen i kommunen var i 1996 knyttet til landbruket. Etter det har antall sysselsatte gått sakte nedover. Næringen står overfor store utfordringer bl.a. som følge av nasjonal politikk og rekrutteringsproblemer i forhold til generasjonsskifte. Skal bosetting og sysselsetting opprettholdes må det skapes grunnlag for ny optimisme i landbruket gjennom økt lønnsomhet i eksisterende drift og samtidig skape nye aktivitetsområder. Utviklingen har imidlertid vært mer positiv enn prognosen i tabell 2 tilsa.

Kommunestyret har satt som mål at Namdalseid sentrum skal bli det viktigste tettstedet for varehandel og service mellom Namsos og Steinkjer. Sentrum skal bli en møteplass for utvikling av handel, tjenesteyting og kultur i kommunen.

For å kunne legge til rette for kreativitet og motivasjon hos næringsliv og innbyggere må det etableres arenaer hvor dette kan utvikles. Det må også etableres bedre rutiner for å fange opp gode idèer og bistand til å få disse realisert. Det må også bli enklere å etablere egen arbeidsplass. Holdningsskapende arbeid må starte allerede i skole og barnehage.

Arbeidet med næringsutvikling må ta utgangspunkt i disse utfordringene.

Framgangsrike strategier må baseres på nettverk og samhandling mellom private og offentlige aktører. Arbeidet med næringsutvikling og konkrete etableringer er likevel bare en del av dette. Like viktig for vekst i næringsliv og sysselsetting er innsatsen for et aktivt og åpent samfunn, et variert og velfungerende offentlig og privat servicetilbud, variert botilbud og attraktivt livsmiljø.

Namdalseids fortrinn for næringsutvikling:

- gode skoler og barnehager
- godt helse- og omsorgstilbud
- ledige industriarealer
- ledige tomtearealer
- gode rekreasjonsmuligheter i friluft
- aktivt idrettsmiljø
- stor aktivitet i lag og foreninger
- gode sosiale nettverk
- store utmarksressurser
- sentral plassering mellom to byer
- stort potensiale for vekst i varehandel og privat tjenesteyting
- gode forutsetninger for marine aktiviteter i Namsenfjorden
- offshorekai i Namsos
- Frikommuneforsøket med muligheter for større lokal styring av ressursbruken

2.4 Økonomiske forhold

I siste halvdel av 90-tallet – spesielt perioden fra 1997 til 1999 - har kommunen ført en ekspansiv politikk. Kommunen har utviklet gode tjenester på flere prioriterte områder, bl.a. innen helse- og omsorgssektoren, oppvekst og kultursektoren og vært en aktiv bidragsyter for nærings- og bygdeutvikling. Dette har skjedd gjennom store investeringer og en relativt kraftig økning av tjenesteproduksjon. Veksten i aktivitet var imidlertid større enn inntektsgrunnlaget kunne forsvare.

Namdalseid kommune er idag blant de kommuner i Nord-Trøndelag med høyest gjeld i forhold til innbyggertallet. Fylkets kommuner ligger dessuten på gjeldstoppen i landet.

Fra 2. halvår 1999 er det gjennomført et målrettet arbeid på flere plan for å snu utviklingen. De viktigste elementene i dette er kartlegging av ressursbehov, revisjon av kommuneplan, omorganisering, økt delegasjon/ medvirkning samt midlertidige tiltak og omstilling av kommunens virksomhet slik dette anvises gjennom økonomiplan. Kommunen må etterhvert også tilpasse virksomheten til et redusert inntektsgrunnlag ihht statens rammebetingelser.

I løpet av de 3 første planårene skal kommunen dekke underskudd fra 1998. Dette medfører en ekstra belastning som i første rekke har som konsekvens at omstilling må gjennomføres raskere.

I denne perioden vil kommunen ha et meget stramme budsjetter som bl.a. forutsetter overskudd i driften for inndekning av underskudd. Det er lite trolig at kommunen i denne perioden samtidig kan lykkes med å bygge opp reserver slik det også er behov for. Det politiske handlingsrommet vil dermed være meget begrenset.

Dette vil innebære at investeringsaktiviteten dempes i forhold til tidligere ambisjoner. Videre vil den samlede stillingsressurs i kommunen stabiliseres på et lavere nivå enn nivået i 1999. Dette vil påvirke tjenesteproduksjonen. Kommunestyrets utfordring ligger bl.a. i å finne en riktig balanse mellom ressurser til investeringer og ressurser til tjenesteproduksjon. Utfordringen ligger også åpenbart i omprioritering av ressurser mellom ulike tjenesteområder og i utvikling av nye fellesløsninger med andre kommuner.

Frikommuneforsøket, som varer til og med år 2003, innebærer at kommunen utnytter de muligheter som ligger i en fristilling fra øremerkede ordninger mer aktivt. Dette kan ha som konsekvens at kommunen etter forsøksperioden kan møte problemer på inntektssida på enkelte områder dersom øremerking gjeninnføres.

Fom. 2000 foretok staten en systemendring for inntektsoverføringene til kommunene. Det ble da innført en ordning med løpende inntektsutjevning med direkte avregning mot kommunens skatteinntekter i året. Dette bidrar til større forutsigbarhet på inntektssida.

Tabell 2 Økonomiske forhold, Namdalseid sammenlignet med utvalgte kommuner og gjennomsnitt for Nord-Trøndelag, 1999 (fra SSB)

	Namdalseid	Flatanger	Overhalla	Nord-Trøndelag
Folketall pr. 1.1.2000	1831	1 238	3 659	127 108
Bruttoinntekt pr. innb. 17 år+	165 935	165 935	184 682	185 773
Skatt pr. innbygger	8 454	8 734	9 562	10 010
Driftsutgifter pr. innbygger	34 133	43 433	28 565	28 204
Rammetilskudd pr. innbygger	18 581	25 541	12 071	11 367

Namdalseid kommune har blant de laveste skatteinntekter pr. innbygger i hele landet. Flatanger er omtrent på samme nivå, mens gjennomsnittet for fylket er betydelig høyere. Ca. 90% av differansen til landsgjennomsnittet kompenseres gjennom inntektsutjevningen fra staten. Likevel gir det spesielt lave skattenivået grunn til ettertanke fordi det forteller noe om vitaliteten i lokalsamfunnet. Det er ønskelig at en større andel av inntektene kommer fra egne skatteinntekter. Kommunens skatteanslag i hele økonomiplanperioden er imidlertid basert på dette lave nivået.

Driftsutgifter pr. innbygger slik det presenteres i tabellen gjenspeiler først og fremst betydningen av innbyggertallet. Rammetilskuddet pr. innbygger omfatter her både inntekts- og utgiftsutjevning, og viser hvordan staten bidrar til å rette opp det meste av forskjellene. Rammetilskuddet er senere i perioden redusert som følge av systemendringer i rammeoverføringene (Rattsøeffekten). Endring av befolkningssammensetning for vår kommune, bl.a. økning av andel eldre i befolkningen, gjør at indeksen som legges til grunn for dekning av utgiftsbehov øker.

2.5 Beredskapsmessige forhold

Mens krig tidligere var en aktuell trussel mot den grunnleggende samfunnsorden, er det idag andre faktorer som gjør det moderne samfunnet sårbart. Naturkatastrofer, ekstreme klimaforhold og store ulykker utgjør en risiko for teknologi og infrastruktur som også lokalsamfunnet er avhengig av. Dette utfordrer både den sivile beredskap og forvaltningen på en ny måte. Strategien er å rette innsats mot forbygging av skader og ulykker samt etablere beredskap til å håndtere de situasjoner som måtte oppstå.

Namdalseid er også sårbar for naturkatastrofer, ekstreme klimasituasjoner og ulykker. Vurdering av risiko og sårbarhet skal ligge til grunn for kommunens planlegging på alle områder. Tiltak for å redusere risiko og sårbarhet skal derfor være innarbeidet etter behov i kommuneplanen, arealplaner og sektorplaner. Spesielle forhold som ikke ivaretas på denne måten, dekkes av kommunens beredskapsplaner.

2.6 En bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling er definert som en utvikling som tilfredsstillende vår generasjons behov uten at det går på bekostning av fremtidige generasjoners muligheter for å tilfredsstillende sine behov. Prinsippet er bl.a. nedfelt i Rio-erklæringen fra 1992, i Stortingsmelding nr.58 1996/97 Nasjonal miljøpolitikk for en bærekraftig utvikling, og i andre nasjonale føringer gjennom lover, forskrifter og rikspolitiske retningslinjer. Flere nasjonalpolitiske føringer gjelder arealforvaltningen. Det er i første rekke et miljøvernbegrep, men prinsippet er overførbart til de fleste områder. Det stilles forventninger til kommunene om å gjennomføre bærekraftsprinsippet i all sin virksomhet. Dette betyr bl.a. at hver forvaltningssektor er ansvarlig for at det blir tatt miljøhensyn i sin virksomhet. Eksempler er skolens miljølæreplaner, helse- og omsorgssektorens ansvar for miljørettet helsevern, teknisk avdelings tilsyn med forurensende virksomhet og skogbrukets ansvar for miljøhensyn i næringsutøvelsen.

Namdalseid kommune har gjennom kommuneplanen for perioden 2001-2012 søkt å gjennomføre prinsippet om bærekraftig utvikling i alle relevante virksomheter gjennom mål, strategier og prioriteringer. Det er lagt vekt på å unngå at miljøvern omtales som en egen sektor, men tvert imot søkt å innarbeide en varig, bærekraftig helhetstenkning i hele planen. En målstruktur som disposisjon for planen er en av faktorene som bidrar til å lykkes med dette. Gjennom arealdelen er bærekraftsprinsippet lagt til grunn for arealforvaltningen i perioden.

KAP 3. VISJON, MÅL OG STRATEGIER

VISJON:

Gjennom service, kvalitet og medvirkning skal Namdalseid være en attraktiv kommune for bosetting og næringsutvikling.

HOVEDMÅL:

Kommunen vil legge til rette for gode levekår i alle livets faser gjennom et godt og variert botilbud, gode oppvekstvilkår, sikre arbeidsplasser, gode og tilgjengelige helsetjenester, brukertilpassete offentlige tjenester og et godt og variert fritidstilbud til alle.

DELMÅL OG STRATEGIER:

Delmål 1: Botilbudet skal legges til rette for en positiv befolkningsutvikling

Strategier:

- 1.1. legge til rette for et variert tomtetilbud i hele kommunen
- 1.2. etablere rimelige og enkle botilbud i sentrum for ungdom
- 1.3. identifisere og legge til rette for salg av små landbrukseiendommer
- 1.4 utvikle botilbud for brukere med spesielle behov og selveierleiligheter i sentrum

Delmål 2: Kommunen skal ha et trygt oppvekstmiljø som legger vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet

Strategier:

- 2.1. utvikle og markedsføre gode oppvekstvilkår med rom for alle
- 2.2. bidra til et variert kulturtilbud gjennom å støtte innsatsen i frivillige lag og foreninger
- 2.3. bidra til flere aktiviteter for ungdom
- 2.4. bidra til å tilrettelegge for anlegg og områder for idrett og friluftsliv

Delmål 3: Kommunen skal legge til rette for en bærekraftig næringsutvikling.

Strategier:

- 3.1. øke kompetanse og samarbeid
- 3.2. gjennomføre grunnlagsinvesteringer og ta i bruk ny teknologi
- 3.3. øke lønnsomhet og større verdiskaping i landbruket
- 3.4. utvikle ny næringsvirksomhet med fokus på havbruk
- 3.5. utnytte utmarksressursene optimalt som grunnlag for næringsvirksomhet.
- 3.6. tekniske inngrep i utmark skal settes i et nærings- og miljømessig perspektiv
- 3.7. bygge opp et kompetansesenter for utmarksforvaltning og utmarksnæring i kommunen
- 3.8. legge til rette for unge etablerere og næringsdrivende
- 3.9. øke tilgang på kapital til nyetableringer

Delmål 4: Kommunen skal utvikle et kulturpreget sentrum til beste for innbyggernes og reisendes behov for service og handel, miljø og trivsel

Strategier:

- 4.1. avklare arealbruk gjennom revisjon av reguleringsplanen for sentrum
- 4.2. etablere nettverk mellom næringsliv og private
- 4.3. forbedre infrastrukturen og gjennomføre fysisk opprusting og miljøtiltak
- 4.4. utvikle handel, privat og offentlig tjenesteyting
- 4.5. mer kulturaktiviteter i sentrum

Delmål 5: Kommunen skal yte bedre og mer tilgjengelige tjenester for innbyggerne

Strategier:

- 5.1. avklare og utvikle innholdet i kommunens tjenestetilbud
- 5.2. utvikle et godt og variert helse- og omsorgstilbud for alle
- 5.3. utvikle en mer effektiv styring og ressursbruk gjennom en rasjonell organisering
- 5.4. opprette servicekontor i samarbeid med statlige etater og private
- 5.5. gjennomføre målrettet kompetanseheving av ansatte i tråd med kommunens strategiske valg for tjenesteproduksjon og publikumsservice

Delmål 6: Kommunens tjenesteproduksjonen skal utvikles og forbedres gjennom en videre utvikling av interkommunalt samarbeid

Strategier:

- 6.1. etablere et utvidet samarbeid med nabokommuner
- 6.2. identifisere tjenester som ligger til rette for regionalisering og samarbeid
- 6.3. utvikle kompetanse på områder hvor Namdalseid har naturlige fortrinn

Delmål 7: Arealforvaltningen skal baseres på en bærekraftig utvikling der hensynet til natur, miljø og friluftsliv veies opp mot næringsinteressene.

Strategier:

- 7.1. Arealdelen skal innarbeide kommunedelplanen for Årgårdsvassdraget og Dåapmaområdet
- 7.2. Arealdelen skal legge til rette for aquakulturetablering i sjøområdene
- 7.3. Arealdelen skal verne om attraktive strandarealer for friluftsliv og miljø gjennom en differensiert arealforvaltning
- 7.4. Arealdelen skal legge til rette for boligetableringer nært sentrumsområdene, men også gi muligheter for spredt boligbygging
- 7.5. Ny fritidsbebyggelse skal lokaliseres til områder med nærtliggende tekniske tiltak og der utbygging gir mulighet for næringsmessige ringvirkninger
- 7.6 Arealdelen skal vise faste traseer for snøscooteraktivitet

Kap 4. SATSNINGSOMRÅDER OG STRATEGIER

4.1 Botilbudet

Delmål 1: Botilbudet skal legges til rette for en positiv befolkningsutvikling

Strategi 1.1: legge til rette for et variert tomtetilbud i hele kommunen

Det er ønskelig å gi muligheter for boligtomter både spredt og sentralt i kommunen. Tilrettelegging fra kommunens side bør imidlertid skje i tilknytning til sentra. Kommunen må ha som målsetting å kunne tilby byggeklare tomter i alle tettsteder. For "gamle Namdalseid" skal imidlertid vekst i tettstedsbosettingen prioriteres i Namdalseid sentrum. Her skal det legges til rette for et variert privat og offentlig botilbud bl.a. for spesielle grupper. Dette må følges opp gjennom regulering og offentlig eller privat utbygging i samsvar med forventa etterspørsel.

Det finnes ledige kommunale tomter i eksisterende boligfelt. Kommunen bør også stimulere til at det legges ut private felt i nærheten av sentra.

Det må åpnes for at folk i større grad kan bosette seg i eller nært den delen av bygda de føler de hører hjemme. Utenfor regulerte områder må det i tillegg til boliger tilknyttet landbrukseiendommer også kunne angis en områdevis kvote for nye boliger. Ved spredte boligtomter skal det nærings- og miljømessige perspektivet være vurdert. Arealdelen må derfor åpne for en styrt boligbygging i LNF-områder.

Strategi 1.2: etablere rimelige og enkle botilbud i sentrum for ungdom

For å få ungdom til å flytte til kommunen er det viktig at nødvendig infrastruktur er på plass. Dette gjelder sysselsettingsmuligheter, skole, barnehage og ofte også bolig. Ungdom har i møte med kommunen etterlyst rimelige botilbud i sentrumsområdet.

I sentrum bør det legges til rette for hybler/enkle leiligheter med en rimelig husleie. Dette er spesielt med tanke på yngre personer som ofte er alene og ønsker en "mellomlanding" før de enten er situert til en dyrere boform, eller i påvente av en sikrere arbeidssituasjon.

Dette gjelder spesielt:

- Hybler for ungdom 18-25 år.
- Leiligheter for aleneforeldre m/barn, par uten barn.
(kan tunløsning være et alternativ?)

Kommunen har i dag et betydelig boligengasjement. Dette vil øke som følge av videre utbygging av omsorgsboliger. Botilbud for ungdom kan godt etableres i privat regi. Det bør utredes hva som er mest hensiktsmessig.

Kommunen bør ellers vurdere mer langsiktige kontrakter ved utleie av kommunale boliger til ungdom.

Strategi 1.3: identifisere og legge til rette for salg av små landbrukseiendommer

Namdalseid sentrum ligger strategisk plassert midt mellom to byer (Namsos og Steinkjer). Beliggenheten er derfor gunstig for dagpendlere som får tilgang til et betydelig arbeidsmarked, handelstilbud, utdannings- og kulturtilbud.

En viktig faktor for folks valg av bosted kan være muligheten til å erverve en større boligeiendom. Større eiendommer kan være et virkemiddel i bosettingspolitikken og kan gi kommunen et fortrinn framfor tilbud i større tettsteder. Innbyggere som ikke ønsker å bo sentralt og som samtidig ønsker god plass og de fordeler som en tilværelse "på landet" kan gi, kan bo i Namdalseid og dagpendle til Namsos/Steinkjer-området.

"Større boligeiendommer" kan være både små landbrukseiendommer og store boligtomter. Det er viktig i denne forbindelse å kartlegge tilgjengelige eiendommer i kommunen og finne ut hvorvidt det er interesse for å selge disse.

Strategi 1.4: utvikle botilbud for brukere med spesielle behov og selveierleiligheter i sentrum

I Namdalseid sentrum er det i dag lite ledig boligkapasitet generelt. Boliger som er tilrettelagt for spesielle brukere mangler. Behovet for et tilbud knyttet til grupper med spesielle behov kan skyldes flere faktorer, bl.a. alder, fysisk bevegelighet, økonomi, arbeids- og livssituasjon.

En spesielt interessant gruppe er unge, "pensjonerte" gårdbrukere, hvor det er registrert et behov for boliger utenfor bruket. Interessant er også yrkesaktive som nærmer seg pensjonsalderen og ønsker en enklere boform enn enebolig. Alternativ for disse er i dag bomiljø i Namsos og Steinkjer.

Ved tilrettelegging av nye botilbud bør det legges spesielt vekt på å utvikle tilbud for slike grupper. Tilbud kan etableres både i privat og offentlig regi og gjennom tilrettelegging av eksisterende bygninger og bygging av nye. Tilbudet bør bl.a. omfatte selveierleiligheter.

4.2 Et trygt oppvekstmiljø

Delmål 2: Kommunen skal ha et trygt oppvekstmiljø som legger vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet

Strategi 2.1: Kommunen skal utvikle og markedsføre gode oppvekstvilkår med rom for alle

Namdalseid kommune vil fortsatt satse på gode oppvekstvilkår for barn og unge slik at hver enkelt kan få utvikle seg i tråd med sine evner og forutsetninger. Dette gjelder både innenfor

barnehage/skole og aktiviteter på fritida. barn, unge og voksne. Det å få en god start i livet, vil gjøre det lettere for den enkelte å nå sine mål.

En viktig forutsetning i dette arbeidet vil være forebyggende tiltak som settes inn så tidlig som mulig. Det kan innebære tiltak i heimen, barnehage/skole eller tilrettelegging av aktiviteter på fritida. I dette arbeidet er det viktig at alle i kommunen samarbeider. Det kan være tiltak i forhold til enkeltindivider/enkeltsaker og grupper/klasser (systemarbeid). Tiltaka kan være rettet mot språkutvikling, adferdsproblem og miljøarbeid. En bør også sette fokus på overganger fra en arena til en annen som barn og unge møter (barnehage, grunnskole, videregående skole, fritid).

En annen viktig forutsetning er å gjøre det trygt og godt for alle i kommunen. Det bør derfor fokuseres på medmenneskelige forhold. Det å føle seg som **en** i fellesskapet kan være den viktigste faktoren for at folk trives og fortsatt ønsker å bo i kommunen. Ulike naturlige møteplasser vil være med på å gjøre møtet med kommunen til ei god opplevelse.

Det må være et felles mål at alle i kommunen viser omsorg og respekt for hverandre. Tette sosiale relasjoner er en viktig forutsetning både for trivsel og mestring av en krevende hverdag. Hver enkelt må føle at noen bryr seg om hvordan en har det. I dette arbeidet blir det viktig å utvikle sosiale nettverk både for de som allerede bor i kommunen og for de som ønsker å bosette seg i Namdalseid kommune.

I arbeidet med å markedsføre kommunen som et godt sted å bo i, må en framheve det positive med det å bo på landsbygda. I tillegg må det gis et variert og godt tilbud når det gjelder fritid, bolig og arbeid.

Kommunen som arbeidsgiver skal ha som målsetting å opprettholde minimum dagens nivå når det gjelder praksisplasser og lærlingeplasser for ungdom. En viktig oppgave framover vil bli å gi voksne født før 1978 studiekompetanse, noe som de har krav på etter ny lov om voksenopplæring som trådte i kraft 1. mars 2001.

BARNEHAGE:

Kommunen tilbyr i dag fleksible åpningstider i barnehagen. Kontantstøtteordningen og nedgang i barnetall har medført nedgang i etterspørselen etter barnehageplasser. De fleste foreldre med barn under tre år velger kontantstøtte framfor barnehage. I 2000 er det redusert med to stillinger i Vangstunet barnehage delvis på grunn av dette. Ved Statland barnehage har behovet for barnehageplasser vært stabilt.

Kommunen har fått flere henvendelser fra foreldre som opplever betalingsattsene i barnehagen som urimelig. Det er ønske om både rimeligere barnehageplass og foreldrebetaling ut fra faktisk opphold. Søskenmoderasjon er allerede innført med 25 % reduksjon fra og med barn 2.

Kompetansen i barnehagen er god og i samsvar med forskriftsmessige krav. Det samarbeides med barnehagene i Verran når det gjelder kompetanseutvikling. Kommunene utarbeider for tiden en felles kvalitetsutviklingsplan.

Utfordringer: Kommunens utfordring vil bli å tilpasse barnehagetilbudet til framtidens behov. Kommunen vil stå overfor to valg: Enten må en akseptere at kontantstøtteordningen fører til mindre etterspørsel av barnehageplasser, eller så må en tilpasse drifta enda mer i tråd med foreldrenes ønsker. Ettersom en allerede i dag har en meget stor fleksibilitet når det gjelder åpningstider, må en se på andre faktorer som kan gjøre barnehagen mer attraktiv.

Statens målsetting når det gjelder fordeling av driftsutgifter er følgende: Stat 50 % - kommune 30 % og foreldrebetaling 20 %. Det vil derfor i planperioden være nødvendig å se på satsene for foreldrebetaling.

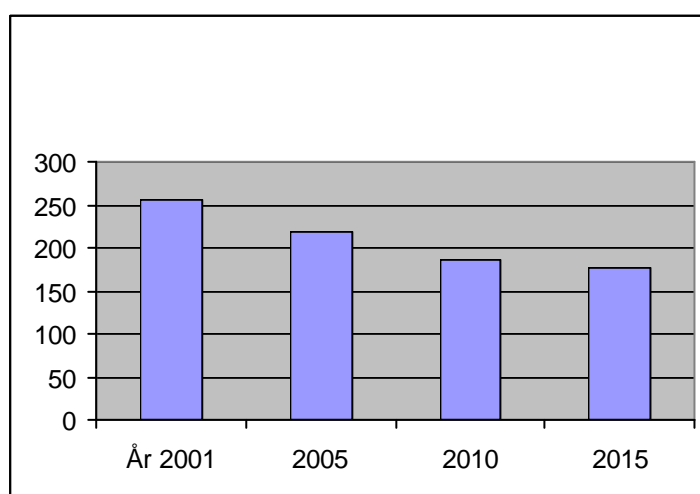
Barn som trenger ekstra oppfølging/stimulering bør få dette så tidlig som mulig. Hvis foreldrene fortsatt velger kontantstøtteordningen framfor barnehage, må kommunen kunne fange opp disse barna. Tidligere praksis med åpen barnehage var positiv. Målgruppa er foreldre som er sammen med de yngste barna (0 –3) på dagtid. Barnehagen eller et annet egnet sted kan med dette bli et sosialt treffsted for småbarnsforeldre. Samtidig kan det bli en arena der en kan drive forebyggende tiltak. Tilbudet bør drives av fagpersonell. Emner fra handlingsplan for forebyggende arbeid bør få en sentral plass her.

GRUNNSKOLE

Kommunen har gjennom flere år hatt en bevisst satsing på grunnskolen. Namdalseid skole ble renoverert i 1997, og Statland skole og barnehage står for tur. Det har vært avsatt tilfredsstillende midler til lærebøker og kompetanseutvikling. I løpet av skoleåret 2000/2001 vil samtlige klasser følge det nye læreplanarbeidet (L-97).

Kompetansen ved grunnskolen er god, og det drives et godt utviklingsarbeid. Det er opprettet samarbeid med næringslivet i kommunen. En har imidlertid kunnet observere mindre variasjon i fagbakgrunn til søkerne de siste par årene. Det er av den grunn en viss bekymring når det gjelder å skaffe kommunen tilfredsstillende kompetanse i enkeltfag.

Figur 2.1 Prognose for utvikling av elevtallet i grunnskolen i Namdalseid kommune

Det vil være en nedgang i elevtallet i kommunen i planperioden. Dette gjelder for begge skolene.

Utfordringer:

Kommunen har som målsetting å opprettholde to skoler i kommunen der det fortsatt satses på god kvalitet. En av kommunens utfordringer vil imidlertid bli å tilpasse driftsnivået i takt med redusert elevgrunnlag. Reduksjon i elevgrunnlag vil gradvis redusere behovet for rammetimer i grunnskolen og dermed reduksjon i antall stillingshjemler. Behovet for **en** pedagog ekstra i 1. klasse ved Namdalseid skole vil, med unntak fra år 2002/2003 og 2005/2006, ikke være til stede da elevtallet ser ut til å bli under 19 elever.

Når det gjelder klassesdeling ved Statland skole, vil denne være avhengig av antall elever på de ulike trinna. Skoleåret 2000/2001 er det fem klasser ved Statland skole. Mellomtrinnet vil fortsatt utgjøre **en** klasse i årene framover. 8. – 10. klasse vil bli slått sammen til en klasse fra skoleåret 2002/2003 med unntak fra skoleåra 2005/2006 og 2006/2007.

En kan i utgangspunktet også forvente mindre behov for delingstimer når antall elever i klassene reduseres til under 20 elever. Hvor stor reduksjonen i rammetimene vil bli, er imidlertid avhengig av flere faktorer. Presset på rammetimetallet vil fortsatt være stort p.g.a. tilgang av barn med særskilte behov. For å gi barn og unge med særskilt behov den hjelpa de har behov for, blir det også viktig å få rett kompetanse til enhver tid. Det kan være nødvendig å rekruttere annen fagkompetanse til grunnskolen.

En annen viktig utfordring i planperioden vil bli å skaffe lærere med kompetanse i alle fag. Det kan bli nødvendig å stimulere lærere kommunen allerede har til å ta etterutdanning. Det kan også bli nødvendig med andre rekrutteringstiltak.

Samarbeid heim skole/barnehage/barnevern vil også framover være viktig. Uten at dette samarbeidet fungerer, vil det være vanskelig å nå de måla en setter for hvert enkelt barn.

Samarbeidet med næringslivet bør utvides da det er ønskelig å øke antall unge etablerere.

SKOLEFRITIDSORDNING

Kommunen tilbyr i dag en fleksibel og rimelig skolefritidsordning knyttet til grunnskolen. Antall barn i SFO er stabilt.

Kommunen har fått flere henvendelser fra foreldre som ønsker å betale for faktisk oppholdstid. Det er også ønske om søskenmoderasjon.

Utfordringer: Kommunens utfordringer vil bli å gi et allsidig tilbud, samt holde foreldrebetalingen på et nivå som bidrar til å gjøre tilbudet attraktivt.

I tillegg er det viktig å tilby kompetanseutvikling/nettverk for tilsatte i SFO

MUSIKKSKOLE:

Namdalseid kommune tilbyr i dag et godt tilbud i musikkskolen når det gjelder opplæring i ulike instrument, sang og dans. Antall elever har hatt en liten nedgang. Staten legger opp til at musikkskolen skal utvides til en musikk- og kulturskole.

Utfordringer: Kommunens hovedutfordring i planperioden vil bli å utvide dagens innhold i musikkskolen til også å omfatte andre deler av kulturbegrepet. Det vil bli nødvendig å kartlegge egen kompetanse. En bevisst bruk av musikk- og kulturaktiviteter for å bidra til et postivt skolemiljø, bør bli et satsingsområde i samarbeid med grunnskolen.

BIBLIOTEK:

Hovedbiblioteket er sentralt plassert i Samfunnshuset og har gunstige åpningstider som gir alle i kommunen muligheter til å bruke biblioteket, ved besøk, telefon eller e-post. Statland får bibliotek tjenester fra innleid bokbuss og fra hovedbiblioteket.

Biblioteket er en svært viktig og populær del av kommunens tjenestetilbud. Det blir gitt tjenester til barn, unge, voksne, barnehager, skoler, voksne i videreutdanning, lag og foreninger.

God satsing på data/IT har forenklet arbeid og arbeidsrutiner og gitt god kommunikasjon utad. Aktivt bruk av biblioteket har gitt høge utlånstall og svært høge besøkstall.

Utfordringer:

Biblioteket vil fortsatt være en viktig og sentral plass for hjelp og henting av informasjon. Det skal gjøre all kunnskap og informasjon tilgjengelig for alle innbyggerne i kommunen, med særlig satsing på barn og unge. Dette vil stille store krav til utdannet personale og heving av kompetanse. Med stadig større krav til hurtig svar og kommunikasjon vil satsingen på bredbånd -tilknytning være viktig.

Kompetansereformen – voksnes sjans til videregående opplæring, vil stille store krav, og folkebiblioteket med fronting mot publikum vil der bli en viktig ressurs. Det må arbeides med å legge bibliotekets katalog ut på nett og dermed gi muligheter for søking og bestillinger.

En bør diskutere bruk av ressurser og utarbeide samarbeidsavtaler med skolene. Videre bør en se på muligheter når det gjelder interkommunalt samarbeid.

Det er viktig å finne muligheter som gir biblioteket økonomi til videre vekst og utvikling i tråd med samfunnskravene.

BARNEVERN:

Barnevernets viktigste oppgave er å sikre at barn og unge i Namdalseid får rett hjelp når de trenger det. Barnevernet har lovfestet plikt til å undersøke alle mulige meldinger de får om omsorgssvikt, mishandling, atferdsproblemer og sette inn nødvendige tiltak. Kommunen arbeider forebyggende for å gi barn og ungdom en mest mulig trygg og stabil oppvekst. Tiltak som settes inn her er barnehage, støttekontakt, avlastning, økonomisk bistand, råd og veiledning i heimen.

Det arbeides videre med å sikre systematikk og kontinuitet i fosterheimsarbeidet. Gode rutiner når det gjelder ansvarsdeling, oppfølging av barnet/ungdommen, biologiske foreldre og fosterheimen.

Tjenesten samarbeider med skole, barnehage og helse, samt andre instanser.

Utfordringer: Å ivareta barns rettssikkerhet på et tidlig tidspunkt blir en av hovedutfordringene. Samarbeidet med skole og helse må mer i system, blant annet gjennom et treffsted for småbarnsforeldre. Et annet viktig arbeidsfelt vil være samarbeid på tvers av etatsgrensene i f.h.t. rusproblematikken. Frigjøring av tid til gå mer aktivt inn i heimen slik at en kan få til mer helhetlige tiltak i familien blir viktig. En annen utfordring vil være utvikle samarbeidet med frivillige lag og foreninger når det gjelder rusforebyggende tiltak for barn og unge.

Barneverntjenesten har innledet et faglig samarbeid med Verran og Flatanger. Her har en mulighet til erfaringsutvekslinger, samt at en kan reflektere sammen i forhold til kvaliteten på arbeidet som blir utført. Dette vil være positivt for barnevernets arbeid i små kommuner. Kompetansen er bra i kommunen da flere naturlige samarbeidsparter deltar på samme videreutdanning der barn er i fokus.

SOSIALTJENESTEN

Kommunen yter tjenester overfor brukere med ulike behov. Noen trenger tjenester over kortere perioder, mens andre har behov for tjenester hele livet for å få et meningsfullt liv. Dette gjelder først og fremst gruppen funksjonshemmede.

En ser et økende behov, nye brukere etterspør tjenesten til tross for nedgang i folketallet. Sosialtjenestens hovedoppgave er fremmet i lov om sosiale tjenester:

- ”Å fremme økonomisk og sosial trygghet, å bedre levevilkårene for vanskeligstilte, å bidra til økt likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer”.
- ”Å bidra til at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre”.

Arbeidsområder:

- Råd og veiledning
- Økonomisk bistand
- Gjeldsrådgivning
- Tiltak i forhold rus
- Tiltak i forhold til funksjonshemmede

Andre oppgaver lagt til tjenesten:

- Husbankens ordninger
- Lån, tilskudd og bostøtte.

Innen for disse områdene prioriteres både primært og sekundært forebyggende arbeid.

Utfordringer:

Å kunne tilby tjenester slik at flest mulig får en meningsfull tilværelse blir en hovedutfordring i planperioden. I dette arbeidet blir det viktig med et samarbeid med andre instanser, samt nyttiggjøre seg den kompetansen som til en hver tid finnes i kommunen.

Gruppen funksjonshemmede er i dag integrert i den virksomhet en har i kommunen. Da behovet er økende, blir utfordringen å få etablert en spesiell virksomhet for denne gruppen. Dette kan innebære etablering av ASVO – bedrift.

ASVO-bedrift:

ASVO (arbeidssamvirke i offentlig virksomhet) er i utgangspunktet en arbeidsmarkedsbedrift. Bedriftene skal ha som formål å skape varige arbeidsplasser tilpasset yrkeshemmede arbeidstakere som ikke uten videre kan nyttiggjøre seg andre arbeidsmarkedstilbud. Grunnlaget for sysselsettingen skal baseres på fremstilling av varer og tjenester for det ordinære marked.

Alle uføre med en restarbeidsevne kan være aktuelle arbeidstakere i bedriften. Den yrkeshemmede må ha en uførepensjon eller annen trygdeytelse som grunninntekt.

ASVO-bedrifter er heleide kommunale selskaper som er regulert etter aksjeloven på vanlig måte. Kommunen kan imidlertid ikke ta ut aksjeutbyttet som går tilbake til bedriften.

Flere kommuner kan samarbeide om et ASVO-tiltak. Opprettelse av en ny ASVO-bedrift er beregnet ut fra 10 yrkeshemmede. Hvis kommunene samarbeider kan dette tallet reduseres til 5. Som utgangspunkt har arbeidsmarkedsetaten beregnet et bistandsbehov i form av arbeidsledere på 1:5.

Stat og kommune anses å ha et delt ansvar for arbeidstilbud for målgruppen. Tilskuddssatsene er fastsatt av staten, og fordelingen mellom stat og kommune er 70/30. Arbeidsmarkedsetaten får bestemt antallet plasser via statsbudsjettet hvert år.

Kommunen vil også få behov for en treningsleilighet der brukerne kan få trene på mest mulig selvstendighet. Dette vil kreve både tverrfaglig og tverretatelig samarbeid, samt økonomiske ressurser.

Gjennom informasjon og oppsøkende virksomhet arbeider kommunen for å forebygge og motvirke misbruk av alkohol og andre rusmidler, spre kunnskap om skadevirkninger ved slik bruk og bistå brukere til å få hjelp for sine rusproblemer. Slik hjelp kan være råd og veiledning, behandlingsopplegg og ettervern. For at dette skal lykkes, kreves samarbeid med andre.

Videreføre hovedmålsettingen i rusplanen som gikk ut på å redusere alkoholforbruket med 25 % i forhold til perioden 1987 –2000. Dermed klare å holde Namdalseid fritt for illegale narkotiske stoffer.

Sosialtjenesten jobber aktivt for å få i stand et faglig forum sammen med Flatanger og Verran kommune. Bakgrunn for dette er fagutvikling, gjennom refleksjon og erfaringsutvikling. Dette ser en som viktig da alle kommuner er små. Dette er i tråd med Nasjonal handlingsplan for sosialtjenesten "Kunnskap og brobygging".

Strategi 2.2: Kommunen skal bidra til et variert kulturtilbud gjennom å støtte innsatsen i frivillige lag og foreninger

Innbyggerne i Namdalseid kommune har et godt og variert tilbud på fritida. Idrettslag/skytterlag og andre frivillige lag og foreninger gjør en meget god innsats og har

klart å få til aktiviteter som skaper bredde og mangfold. Barneidretten utvikles i tråd med idrettsforbundets intensjoner. Kommunen deltar i INTERREG – prosjektet ”Aktive barn og ungdom” i alderen 6 –12 år.

Skolekorps og musikkskole gir også tilbud til mange i Namdalseid. I tillegg har vi andre lag og foreninger som hver på sin måte bidrar til et variert kulturtilbud for alle i kommunen. Ungdomsklubbene er populære møtesteder med følgende åpningstider: Nåva: Onsdag 1700 – 2100 og fredag 1800 – 2300. Nåva har juniordisco 1 gang i måneden som en prøveordning for barn i 3. – 7. klasse. Statland ungdomsklubb har åpent fredag 1800 –2300. Kommunen lønner lederne ved de to klubbene.

I samarbeid med Kulturdepartementet vil det bli satt i gang en nasjonal satsing på kultur i skolen, under navnet ”Den kulturelle skolesekken ” Målet er å styrke og utvikle samarbeidet mellom grunnskolen og kulturlivet i kommunene.

Ved tilrettelegging av områder for friluftsliv vil det være naturlig å sørge for at en del av kommunens kulturminner blir gjort tilgjengelig og kjent for kommunens innbyggere. Dette kan gjøres ved at det blir ryddet rundt de aktuelle kulturminnene, satt opp informasjonsskilt og legge turløypene slik at de går forbi slike steder. For at flest mulig skal få kunnskap om kulturminnene som finnes, må denne overføres til nye generasjoner.

Når det gjelder kommunalt tilskudd til kulturformål, er mesteparten bundet opp til husleie og stillinger (omtrent 1,5 millioner). Det er et ønske med flere ”frie” kulturmidler, slik at lag og foreninger som blant annet ønsker å sette i gang tiltak, kan få midler til å komme i gang.

Det er også ønske fra ulike hold om mer kommunalt engasjement når det gjelder støtte til nærmiljøanlegg/idrettsanlegg, samt tilskudd til Namdalseid samfunnshus.

Utfordringer: Kommunens økonomi tilsier en grundig prioritering av oppgaver. Ikke lovpålagte oppgaver må i en slik sammenheng komme i andre rekke. Det er likevel viktig at en evaluerer dagens bruk av midler slik at midlene kommer flest mulig til gode. Kommunen må se på mulighetene til å frigjøre midler slik at en kan gi mer til tilskudd av frie midler. Det å aktivisere barn og unge på fritida, kan være en viktig faktor når det gjelder forebyggende arbeid. Ungdomsklubbene ser ut til å fange opp barn og unge som ellers ikke er med på tilrettelagte aktiviteter. Det blir derfor viktig å legge til rette for alle aldersgrupper. Lederne er viktige for arbeidet i ungdomsklubbene. I tillegg til å være et samlende punkt for ungdom, er det nødvendig med en del administrative oppgaver og kontakt med ulike aktører på dagtid. Det blir derfor viktig å lederne for ungdomsklubbene tilfredsstillende arbeidstid.

For å videreføre lokal tradisjon og kunnskap om lokale kulturminner i kommunen, er det viktig å skape arenaer der barn og eldre kan møtes.

Ungdom har påpekt at de ikke har møteplasser. Mange går på skole i nabokommuner og kommer hjem på fredagskveld. Der er viktig å drive forebyggende arbeid mot rus. En forutsetning er at ungdom har mulighet til å møtes i et rusfritt miljø. En bør i tillegg være åpen for at ungdom over 18 år kan treffes der det er mulighet for alkoholserving. Kommunen ønsker å legge til rette for ungdomsarrangement, eksempelvis nattcafé og åpen ungdomsklubb lørdagskvelder. Tilretteleggingen ønskes gjort i samarbeid med det kommunale ungdomsrådet, og gjennomføringen kan gjerne skje i ungdommenes egen regi.

Et viktig element i arbeidet for et godt ungdomsmiljø er at de unge får delta i utformingen selv. Å være med på dette arbeidet vil styrke den enkeltes selvfølelse og ansvarfølelse.

I en hverdag som preges av TV/video eller data, er det viktig å stimulere til fysisk aktivitet. En forutsetning er at slike aktivitetsområder ikke ligger lenger unna enn at kjøring er unødvendig. En satsing på varierte idrettsområder/friluftsområder i nærmiljøet kan føre til økt fysisk aktivitet.

Strategi 2.3: Kommunen skal bidra til å tilrettelegge for anlegg og områder for idrett og friluftsliv

Det finnes flere gode og tilrettelagte anlegg og områder for idrett og friluftsområder i kommunen. Når det gjelder friluftsområder, skiller vi mellom nærmiljøområder og utfartsområder. For begge kategoriene er det generelt god dekning. Utbyggingsprosjekter som bør prioriteres framover er nærmiljøanlegg som ligger i umiddelbar nærhet til boligområder og som kan gi bedre muligheter for uorganiserte aktiviteter for barn og unge.

På lengre sikt er det uttrykt ønske om å fylle behovet for et allsidig skisenter/alpinbakke i kommunen. Eksisterende anlegg har behov for planer for vedlikehold og drift. Enkelte anlegg har driftsavtaler, mens det for andre er ønsket om å få dette til.

Det har i flere år vært snakket om å bygge idrettshall i tilknytning til idrettsanlegget ved Bjørgan. Kommunens investeringsplaner i perioden 2000 – 2004 vil medføre både økt lånegjeld og økte driftsutgifter. Før ytterligere investeringer foretas, bør en ha fått til drifts- og vedlikeholdsavtaler for allerede etablerte anlegg og friluftsområder. I tillegg må bygging av en idrettshall ses i lys av andre kommunale oppgaver kommunen har foran seg.

Utfordringer:

Det er en målsetting både for arbeidet med friluftsliv og for idrett at det skal finnes aktiviteter til alle. Dette innebærer at det gjennom nybygging, rehabilitering og sikring av områder må legges forholdene til rette for å få flest mulig til å drive regelmessig friluftsliv i pakt med naturen, og at flest mulig skal kunne drive med den idretten de ønsker. For å få til dette er det nødvendig å gjennomføre en plan- og målstyrt utbygging av anlegg og tilrettelegging av områder for idrett og friluftsliv.

Det er også ønskelig å avklare kommunens og organisasjonenes oppgaver, ansvar og økonomiske forpliktelser ved utbygging og drift av anlegg og områder for idrett og friluftsliv. Tilrettelegging for allmenn ferdsel i fjell-, skog- og sjøområder kan være motstridende interesse når området brukes i næringssammenheng. Det vil derfor være nødvendig med et nært samarbeid mellom de berørte parter.

4.3 En bærekraftig næringsutvikling

Delmål 3: Kommunen skal legge til rette for en bærekraftig næringsutvikling.

De største utfordringene i forhold til sysselsetting er knyttet til landbruket og arbeidsplasser for ungdom i aldersgruppen 20 til 34 år. Iflg evalueringsrapport fra 1999 ble det etablert vel 40 nye arbeidsplasser i perioden 1994 til 1998. Tilveksten av nye arbeidsplasser må sannsynligvis økes dersom sysselsettingen skal opprettholdes.

Ca. 40 % av sysselsettingen er knyttet til landbruket. Landbruksnæringen står overfor store endringer bl.a. som følge av nasjonal politikk og rekruttering pga generasjonsskifte.

De største vekstmulighetene ligger generelt innenfor

- personrettet og bedriftsrettet privat tjenesteyting
- økt lokal verdiskaping basert på lokale ressurser
- fleksibel spesialisering, nisjeproduksjon, kompetansebasert virksomhet

For Namdalseid bør bl.a. markedet for opplevelsesprodukter, helse- og omsorgstilbud være interessant. Reiselivsnæringen utvikles i takt med nye opplevelsestilbud.

Industrien har hatt en betydelig vekst fra 1994 til 2000. Det er fortsatt utviklingsmuligheter for bedrifter som operer i et større marked og bransjer med vekst. I tillegg til havbruk gir olje- og gassvirksomheten muligheter for å utvikle ny produksjon og leveranser.

Det er et vekstpotensiale innenfor lokal handel og privat tjenesteyting. Handelslekkasjen ble i 1998 beregnet til 20-30 mill. kroner pr. år. Sysselsettingseffekten av dette er 15-20 årsverk.

For Namdalseid sitt vedkommende forventes det at nivået innen offentlig tjenesteyting vil være stabilt.

Strategi 3.1: Økt kompetanse og samarbeid

Kompetansen innenfor strategiske områder må styrkes, bl.a. økonomi, marked og informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT).

Det må utvikles nettverk og allianser for å øke konkurranseevnen. Arenaer for samarbeid både innenfor næringslivet i kommunen og i regional sammenheng må videreutvikles.

Strategi 3.2: Gjennomføre grunnlagsinvesteringer og ta i bruk ny teknologi

Grunnlagsinvesteringer må foretas der det kan vises til samfunnsøkonomisk lønnsomhet. Kommunen har hovedansvaret for dette. Et eksempel på dette er kommunale arealer for industri og forretningsvirksomhet som må ferdigstilles og brukes offensivt i arbeidet med å skape grunnlag for ny virksomhet. Kommunen bør utvikle et tettere samarbeid med regionale myndigheter og private for å realisere dette, spesielt mhp finansiering.

IKT-teknologien gir grunnlag for nye produkter og tjenester. Teknologien er etterhvert også blitt en forutsetning for konkurransedyktig virksomhet både i offentlig og privat sektor. IKT kan bidra til

- økt marked.
- reduksjon i produksjons- og distribusjonskostnadene.
- utvikling og produksjon av mer komplekse produkter.
- mulighet til å reagere hurtig på konkurransemessige utfordringer.
- nye måter å organisere virksomhet på.

Det må bygges ut teknisk infrastruktur gjennom kommunen og innen kommunen som sikrer muligheter for høghastighetskommunikasjon.

IT-kompetansen må økes slik at bedrifter og offentlig virksomhet blir i stand til å utnytte mulighetene. Kommunen som den største virksomheten i Namdalseid, må gå i bresjen for å ta i bruk ny teknologi, utvikle kompetanse hos egne ansatte og utvikle nye måter å drive virksomhet på. IKT i skolen er en viktig del av dette.

Strategi 3.3: Økt lønnsomhet og større verdiskaping i landbruket

Hovedutfordringen for landbruket er å øke inntjeningen og opprettholde sysselsettingen. Det er behov for å sikre bondens rolle som selvstendig næringsdrivende.

Kommunen har et sterkt jordbruksmiljø med høg kompetanse og store driftsenheter. Driftsformen er relativt ensidig med hovedvekt på melkeproduksjon. Det er liten lokal foredling. Kontakten med markedet går i hovedsak gjennom de store omsetningskanalene for landbruksprodukter.

Driftsformene og driftsstrukturen må videreutvikles med sikte på

- å beholde markedsandeler og oppnå større lønnsomhet i primærproduksjonen
- større verdiskaping gjennom bedre utnyttelse av ressursgrunnlaget og mer lokal foredling, nisjeproduksjon og merkevarer
- flerfunksjonelle driftsformer med kombinasjon mellom landbruksproduksjon og annen næringsvirksomhet, spesielt tjenesteproduksjon.
- sterkere markedsorientering.

Det må rettes større oppmerksomhet mot mulighetene som ligger i

- økologisk landbruk
- produksjon av vekster som inngår som for til havbruksnæringen
- ungdom og generasjonsskifte
- næringsvirksomhet basert på samarbeid bl.a. mellom gårdbrukere og andre private
- yrkeskombinasjonen gårdbruker og arbeidstaker

Dette kan øke mangfoldet, skape et mer robust landbruk og gi mulighet for å opprettholde sysselsetting, bosetting og sosiale miljø i grendene. Det er sannsynlig at en slik strategi etterhvert vil endre både driftsformene og driftsstrukturen.

Det er viktig å utnytte kompetanse og opprettholde en primærproduksjon som er optimal i forhold til ressursgrunnlaget. Det bør f.eks. oppmuntres til å etablere driftsselskap som kan

utnytte ressurser og skape virksomhet der gårdbrukeren eller grunneieren alene ikke kan utnytte mulighetene. Enkle eks. kan være juletreproduksjon, vedproduksjon, innlandsfiske m.m..

En bør prioritere tiltak som støtter opp omkring entreprenørskap – enten enkeltpersoner eller grendesamfunn med ideer og utviklingsmuligheter. Kommunen bør sørge for en mer aktiv veiledningstjeneste, gjerne i samarbeid med private aktører. Kommunen bør være en pådriver for at primærnæringene skal komme mer i forkant av utviklingen.

Strategi 3.4: Utvikle ny næringsvirksomhet med fokus på havbruk

Namsenfjorden er godt egnet for skjelldyrking, fortrinnsvis blåskjell. Dette regnes som en nasjonal vekstnæring. På Statland har skjelldyrking delvis erstattet tradisjonelt fiske. Det satses også på skjelldyrking som mulig tilleggsnæring til landbruket. Kommuneplanen skal legge til rette for områder der interessene er avklart, slik at det i deler av sjøarealene kan dyrkes skjell.

Namdalseid kommune etablerte i 1999 et nettverk for skjelldyrkere i Namsenfjorden og leverandører av utstyr til havbruksnæringen. Målet var å etablere en arena for å legge til rette for felles vekst og utvikling. Utvikling av virksomhet innenfor nye næringer skaper nye behov. Det vil være naturlig å knytte videre arbeid med tilrettelegging for havbruksnæringen opp mot følgende strategier:

- utvikling av industrimiljø med havbruksnæringen som marked (Storåsen og Statland)
- tilrettelegging for produksjonsarealer gjennom kommuneplanens arealdel.

Det er etablert virksomhet på Statland med bakgrunn i regionalt nettverk. Virksomheten omfatter skjelldyrkere i flere kommuner rundt Namsenfjorden i et samarbeid med lokalt næringsliv. Dette kan danne grunnlag for et kompetansesenter for skjelldyrking med mål å utvikle framtidsrettede løsninger for produksjon, høsting og foredling. En eventuell etablering vil også kunne avlede arbeidsplasser knyttet til transport.

Havbruk som en forholdsvis ny næring, danner grunnlag for omfattende utstyrsleveranser og muligheter innenfor utvikling av nye produkter. Med basis i etablerte bedrifter i kommunen vil utstyrsproduksjon til havbruksnæringen stå sentralt. Grunnlaget for videre utvikling vil ligge i kompetansen som er opparbeidet hos lokale bedrifter. Utvikling av et industrimiljø på Storåsen i Namdalseid legger grunnlag for utvikling av eksisterende og tilknyttet virksomhet med havbruksnæringen som marked.

Strategi 3.5: Utnytte utmarksressursene optimalt som grunnlag for næringsvirksomhet.

Namdalseid har attraktive utmarksarealer for jakt, fiske og annet friluftsliv. Dette er verdier som blir stadig mer ettertraktet og som bør utnyttes bedre enn i dag. Kommunen har en strategisk beliggenhet ved RV 17. Potensialet for reiselivsrelatert næringsvirksomhet er åpenbart. Samtidig er selve grunnlaget for dette at det finnes større arealer som er ubebygde og gir plass for produksjonsområder for vilt og fisk samt muligheter for opplevelse av uberørt natur. Namdalseid bør bli en ledende kommune i Namdalen når det gjelder omsetning av utmarksprodukter (jakt, fiske og friluftsopplevelser).

Skal utmarksressursene få større betydning er det viktig å bygge samarbeid og nettverk for videre satsing. Grunneiersamarbeidet har utviklet seg betydelig de senere år. Flere grunneierlag er etablert og sikrer organiserte tilbud til allmennheten og inntekter til grunneierne. De beste inntektsmuligheter ligger i dag innenfor laksefiske og elgjakt og gode områder for småviltjakt. Grunneierne bør videreutvikle denne virksomheten spesielt mhp opplevelsestilbud. Statskog er en viktig aktør og samarbeidspart for videre utvikling av lokal næringsvirksomhet basert på utmark.

Reindriftsnæringa utøves på store deler av kommunens areal. Arealet på vestsiden av RV 17 omfattes av Fosen reinbeitedistrikt. I Namdalseid kommune benyttes arealet av 3 driftsenheter hvor alle utøverne er bosatt i kommunen. Arealet øst for RV 17 er vinterbeiteareal for Østre Namdal reinbeitedistrikt der utøverne er bosatt i indre Namdal. Utøvelsen av næringen er avhengig av rikelig tilgang på utmarksarealer som i minst mulig grad blir berørt av annen aktivitet. Utmarksarealene dekker behovet for de som er utøvere i dag. Økt aktivitet i utmark vil kunne påvirke næringen negativt. Det bør utvikles tilleggsnæringer og videreforedling basert på reindriftsnæringa.

Det er også behov for beitearealer i utmarka for storfè og sau. Dette må ivaretas. Større utnyttelse av utmarksarealene bør skje i samråd og forståelse med øvrige brukere av arealene. Beiteaktivitet i utmark er med og styrker grunnlaget for annen utnyttelse av utmarka.

Strategi 3.6: Tekniske inngrep i utmark skal settes i et nærings- og miljømessig perspektiv

Hyttebygging bør utvikles i større grad mot en næringsmessig utnyttning av utmark. Namdalseid kommune bør likevel kunne åpne for en mindre hyttebygging spredt innenfor avgrensede LNF-områder eller gjennom planlegging i mindre områder. Inngrep bør samles. LNF-område er betegnelsen på et nærmere avgrenset område i arealdelen og angir en kombinert bruk som landbruk-, natur- og friluftsområde.

Ved behandling av saker som gjelder nyetableringer av fritidsboliger og tilrettelegging for friluftaktiviteter som medfører behov for tekniske inngrep, skal kommunen prioritere tiltak som er lokalisert slik at de gir gode, næringsmessige ringvirkninger.

Nye tekniske inngrep skal som hovedregel søkes samlokalisert med tidligere tiltak. En skal unngå inngrep i uberørte rekreasjonsområder dersom det ikke foreligger nærings- eller allemennyttsinteresser. Denne grunnholdningen innarbeides i kommunens arealplan med bestemmelser.

Strategi 3.7: Bygge opp et kompetansesenter for utmarksforvaltning og utmarksnæring i kommunen

Namdalseid har lange tradisjoner og et godt renommè innenfor bærekraftig bruk av utmark. Langvassheimen står i en særstilling som egnet sted for kurs/opplæring og kan utvikles til å bli et senter for slik virksomhet. Det antas at det her også ligger et betydelig potensiale for privat virksomhet. Det er også naturlig å se en slik realisering i sammenheng med etablert næringsvirksomhet, eks. Sjøåsen Hotell og Åsneset.

Statskog, Fjellstyret, naturforvaltningen i kommunen og lensmannskontoret representerer en viktig kompetanse som driver forvaltning og tjenesteyting i dag. Det bør etableres et tettere samarbeid mellom offentlige aktører og mellom offentlig og privat virksomhet. Dette kan styrke grunnlaget for ny virksomhet basert på utmarkskompetanse. Det bør utvikles tjenester som dekker et større geografisk område enn kommunen.

Strategi 3.8: Legge til rette for unge etablerere og næringsdrivende

Distriktsaktiv skole må bli et redskap i arbeidet med å skape holdninger som kan snu flyttestrømmen og påvirke rekrutteringen til alle typer jobber i heimbygda. Lokalt næringsliv bør trekkes sterkere inn i dette arbeidet. Samarbeidet mellom skole og næringsliv må videreutvikles for å skape gründerånd. Elever i skolen kan trekkes inn i konkrete utviklingsprosjekter som næringslivet arbeider med. Et eksempel er Pels 2000. Det bør etableres flere elevbedrifter.

Ungdom med ideer må gis bedre muligheter til å teste ut ideer eller etablere virksomhet. Det bør utvikles et nettverk mellom ungdomsmiljø, næringsforum og kommunen for å fange opp personer med ideer og gi disse en mulighet til å etablere aktivitet. Dette kan bl.a. kreve lokaler, utstyr og oppfølging. Ungdom må prioriteres i forhold til ordinære virkemidler og ordinær veiledning.

Kommunen må markedsføres mot utflytta ungdom. Dette krever en løsning for løpende informasjon (kommunens hjemmeside på internett) og et regelmessig treffsted mellom ungdom, næringsliv og kommune.

Strategi 3.9: Øke tilgang på kapital til nyetableringer

En av de største barrierene for videreutvikling i næringslivet er kapital. Kommunen kan bidra med finansiering av mindre prosjekter og veiledning. Ut over dette bør kommunen være tilbakeholden med å engasjere seg i næringsvirksomhet både direkte og indirekte.

De viktigste kildene til finansiering er privat kapital, investeringsselskaper og statlige og fylkeskommunale institusjoner. Kommunen har et ansvar for at næringslivet gis gode muligheter til kontakt mot disse aktørene. I tillegg til de store investeringsselskapene som er etablert for Midt-Norge, er det også behov for regionale aktører med kapasitet til å fungere som innovatør og parallellinvestor. Kommunen bør stille seg positiv til en evt. slik etablering basert på offentlig og privat kapital.

På lokalt plan bør Statland Eiendomsselskap AS inntil videre videreføres som eiendomsselskap med mulighet til begrensede engasjement på eiersiden i bedrifter i kommunen. Virksomheten bør imidlertid vurderes.

Kommunen kan ellers i spesielle tilfeller engasjere seg for etablering og drift av bygninger for privat og offentlig virksomhet. Formen for engasjement må vurderes i det enkelte tilfelle, men bør generelt også involvere privat kapital. Når en ser bort fra eiendomsselskap som etableres for egen virksomhet, kan engasjement gjennom eiendomsselskap f.eks. være aktuelt for å realisere en utvikling i produksjonsbedrifter med betydelig potensiale, eller for å utløse en bestemt samfunnsmessig utvikling på privat sektor.

4.4 Namdalseid sentrum

Delmål 4: Kommunen skal utvikle et kulturpreget sentrum til beste for innbyggernes og reisendes behov for service og handel, miljø og trivsel

Namdalseid sentrum har et betydelig potensiale for utvikling. Gjennom stedsutviklingsplan for Namdalseid sentrum er det pekt på flere aktuelle innsatsområder som kan bidra til en positiv utvikling.

De politiske målsettingene for sentrum er:

- Namdalseid sentrum skal være det viktigste tettstedet for kulturaktiviteter og handels- og tjenesteproduksjon mellom Namsos og Steinkjer.
- Handelslekkasjen skal reduseres betydelig.
- For "gamle Namdalseid" skal vekst i tettstedsbosettingen utvikles i Namdalseid sentrum. Her skal det være et attraktivt bomiljø, og beboerne skal være aktive brukere av sentrumsfunksjonene.

Strategi 4.1: Avklare arealbruk gjennom revisjon av reguleringsplanen for sentrum

Reguleringsplanen skal legge til rette for framtidsrettede løsninger for Namdalseid sentrum og fjerne hindringer for at ønskede tiltak skal kunne gjennomføres.

Gjennom arbeidet med reguleringsplanen skal det legges til rette for en arealbruk som gjør det mulig å nå målsettingene om at sentrum skal bli en møteplass for utvikling av handel, tjenesteyting og kultur i kommunen. Reguleringsplanen skal ivareta dagens behov samtidig som den skal ivareta framtidig utviklingsbehov. Dette gjelder både areal til boligformål, næringsformål, friområder og fortetting i sentrumskjernen.

Utfordringer:

- Tilrettelegging for å utvikle bosettingen i sentrum, bl.a. gjennom fortetting
- Tilrettelegging av nødvendig areal for nyetableringer samt bedre løsninger for eksisterende næringsliv knyttet opp mot kunder, varetransport og forretningsareal.
- Utvikling av et mer "tidsriktig" handels- og tjenestemiljø, dvs. synlig, samlet og lett tilgjengelig for reduksjon av handelslekkasjen.
- Bedre trafikkkløsnings som gagnar både myke og harde trafikkanter.
- Møteplasser og aktiviteter for ungdom.
- Estetisk opprustning av bygninger og utemiljø for å skape trivsel for innbyggere og besøkende i sentrum.

Strategi 4.2. Etablere nettverk mellom næringsliv og andre private interesser.

En positiv prosess i stedsutviklingsarbeidet er avhengig av en god dialog mellom innbyggere, næringsliv og kommune. Det etableres en fast arena for dette. Hensikten er motivasjon, kreativitet og utvikling av virksomhet og aktivitet. Arenaen inkluderer Namdalseid Næringsforum og Namdalseid Reiselivslag.

Kommunen har et ansvar for å samordne aktiviteter for å skape en best mulig prosess i arbeidet med utvikling av sentrum. Dette gjelder både kontakten opp mot fylkeskommunale og statlige organer og kontakten med innbyggere og næringsliv.

Strategi 4.3. Forbedre infrastrukturen og gjennomføre fysisk opprusting og miljøtiltak

Tilrettelegging av areal for eksisterende næringsliv og etableringer må løses gjennom arbeidet med reguleringsplan for sentrum. Kommunale grunnlagsinvesteringer legger samtidig til rette for at tynge industri kan flyttes ut fra sentrum og etableres på Storåsen industriområde.

Som et ledd i arbeidet med sentrumsutvikling må det gjennomføres fysiske investeringer som gir et tryggere, triveligere og mer funksjonelt sentrum. Sentrum skal framstå som identitetsskapende og tilgjengelig for både kommunens innbyggere og tilreisende. Det vil være behov for samhandling mellom flere aktører, både private og offentlige. Kommunens rolle er både pådriver, tilrettelegger og finansieringspartner.

Arbeidet vil omfatte følgende tema:

- Løsning for Rv 17 gjennom sentrum etter prinsippene for miljøprioritert gjennomkjøring.
- Estetisk opprusting av utemiljø og bygninger, herunder tilrettelegging for "Namdalseid senter".
- Økt trafikksikkerhet for myke trafikanter og fartsreduksjon (visuelle/ psykiske tiltak, fysiske tiltak).
- Markering og fortetting av sentrumskjernen.

Strategi 4.4. Utvikle handel, privat og offentlig tjenesteyting

I 1999 ble det gjennomført en handels- og tjenesteanalyse for Namdalseid. Resultatet avdekket bl.a. følgende utfordringer:

- Inntektsnivået i Namdalseid er lavt sammenlignet med fylkesnivå
- Handelslekkasjen er stor på detaljhandel, men liten på byggvarer, drivstoff og reparasjoner
- Bare 34 % av trafikken stopper i sentrum.

For å stoppe trafikken har tilrettelegging med adkomst, økt informasjon og tydeligere bedrifter/kontorer betydning.

Når det gjelder handelslekkasjen kan denne reduseres ved bl.a. endringer i åpningstider for bedrifter og off. kontorer, bedre service og kunnskap og generell styrking og utvidelse av tjenestetilbudet. Handelstilbud og tjenester må bli mer synlig, samlet og lettere tilgjengelig.

Tidsmessig handelsmiljø har betydning for omsetning. Det bør etableres et Namdalseid senter for samling av handel og tjenesteyting under ett tak. Kommunen bør bistå bedriftene i forbindelse med utvikling av strategier for framtidsrettet handels- og tjenesteproduksjon.

Strategi 4.5. Mer kulturaktiviteter i sentrum

Kulturaktivitetene i sentrum må økes. Samfunnshuset A/L må gis et hovedansvar for dette i samarbeid med lag, foreninger og privat næringsliv. Utgangspunktet er samfunnshuset som kommunens ”storstue” med et ansvar for tilbud og arrangement som de andre grendehusene ikke har.

Kommunen bør stimulere aktivitetstiltak. Dette vil igjen bidra til å styrke grunnlaget for drift av samfunnshuset.

4.5. Service til innbyggerne

Delmål 5: Kommunen skal yte bedre og mer tilgjengelige tjenester for innbyggerne.

Satsningsområder og prioriteringer innenfor sektorene Næring og drift samt Oppvekst og familie er behørig omtalt foran og særlig under kapitlene 4.2 og 4.4 i kommuneplanen. Helse- og omsorgssektoren er hovedsaklig omtalt under kapittel 4.6 Interkommunalt samarbeid. Planer for kommunens øvrige virksomhet innenfor denne sektoren omtales derfor spesielt under strategi 5.2.

Strategi 5.1. Avklare og utvikle innholdet i kommunens tjenestetilbud

Det er behov for å avklare hva kommunens tilbud som tjenesteyter skal omfatte. Dette må utvikles i samarbeid med brukerne av tjenestene. Gjennom serviceerklæringer innenfor de viktigste tjenestene vil brukernes forventninger og kommunens tilbud i større grad være samsvarende. Dette vil også være et viktig informasjonstiltak overfor innbyggerne.

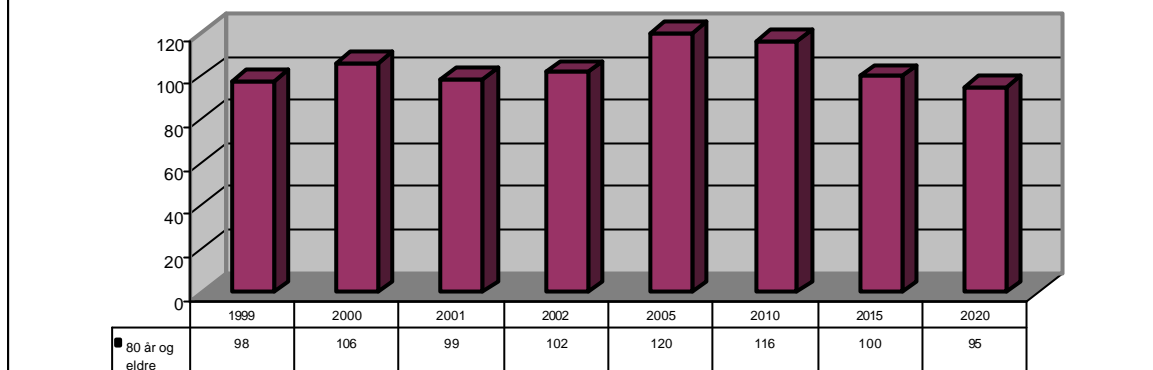
Kommunen ønsker å utvikle indikatorer på brukernes opplevelse av kvalitet på kommunens tjenester. Det er aktuelt å se på et avgrenset tjenestetilbud i kommunen i samarbeid med interessentene knyttet til tilbudet i denne sammenheng. Resultatet av dette arbeidet vil forhåpentligvis ha overføringsverdi til andre sektorer.

Strategi 5.2. Namdalseid skal ha et godt og variert helse- og omsorgstilbud for alle

Pleie og omsorgstjenester

Figur 5.1 Befolkningsutvikling 80 år og eldre i Namdalseid kommune

80 år og eldre - Namdalseid kommune

Befolkningsprognose for Namdalseid kommune viser at vi vil få en vesentlig økning av eldre over 80 år fram mot år 2005, med en reduksjon mot 2010, men en bør merke seg at antall eldre eldre (over 90 år) øker frem til 2010.

Ettersom befolkningsfremskrivningen viser at det er de eldste eldre som øker mest, må man forvente at innslaget av brukere med uttalt demens også vil øke.

Både innenfor pleie- og omsorgstjenestene og helsetjenestene er det i langt sterkere grad enn tidligere fokusert på innhold og kvalitet på de tjenester som ytes. Fra Statens side er det nå utarbeidet forskrifter og retningslinjer som skal benyttes ved kommunens utforming og utøvelse av tjenester. Kommunene er ansvarlig for å etablere system og prosedyrer (internkontroll) som bl.a. søker å sikre ivaretagelse av brukernes grunnleggende behov med respekt for den enkeltes egenverd og livsførsel. De statlige føringer tilsier videre at kvalitetsaspektet ved de ulike kommunale helse- og omsorgstjenester blir ytterligere vektlagt i årene fremover. Dette tilsier at også vår kommune må videreutvikle tjenestene kvalitativt i tråd med statens forskrifter og føringer.

I samsvar med statens omfattende satsing på utbygging av eldreomsorgen er det vedtatt videre utbygging av botilbud for eldre og funksjonshemmede i Namdalseid kommune. I dette vedtaket er det tatt hensyn til det omfattende merbehov som ligger i økningen i antall eldre over 80 år vil medføre for vår kommune. Ved realisering av denne utbyggingen vil kommunen i 2003 ha 48 plasser tilpasset heldøgns pleie- og omsorg fordelt på 21 sykehjemsplasser og 27 omsorgsboliger.

Ved en utbygging som planlagt vil en skape en meget fleksibelt botilbud for den enkelte brukergruppe innenfor pleie og omsorgstjenesten.

Utbyggingen vil gi følgende løsninger:

* Somatiske sykeheimsplasser (langtidsplasser)	14 plasser
* Somatiske sykeheimsplasser (kortids-/rehabiliteringsplasser)	7 plasser
* Omsorgsboliger for demente i bokollektiv (helsetunet)	4 – 8 leiligheter (33 kvm.)
* Omsorgsboliger i bokollektiv (helsetunet)	4 – 8 leiligheter (33 kvm.)
* Omsorgsboliger a' 55 kvm. (helsetunet)	15 leiligheter (55 kvm.)
* Trygdeboliger på helsetunet	10 leiligheter (35–85 kvm.)

Namdalseid kommune må legge opp til stor fleksibilitet i bruk av de enkelte plasser/leiligheter som tilpasses behovene til enhver tid.

Dagens sykehjem, som er bygd på 70-tallet, tilfredsstiller ikke kravet til institusjonsplasser. Institusjonen har lite hensiktsmessige løsninger når det gjelder pasientrom og oppholdsrom. Pasientrommene er små og vanskeliggjør muligheten for å gi hjelp via tekniske løsninger og møblering. Oppholdsrommene fungerer ofte som korridorer for omsorgsboligene og personer som tar denne veien ved besøk på legekantor, fysioterapeut og andre. Det er derfor nødvendig at sykehjemmet på lengre sikt blir gjenstand for en vurdering i forhold til ombygging eller nybygging.

Helse- og omsorgssektoren må i enda større grad enn i dag vektlegge brukermedvirkning, individuelle løsninger og hvor tjenestene stimulerer brukernes egenomsorg. Utviklingen vil også kreve mer spesialrettede tjenester mot ulike grupper som for eksempel aldersdemente og andre med langvarige rehabiliterings- og habiliteringsbehov.

Arbeidsområder:

- ◆ Utarbeide individuelle tiltaksplaner for den enkelte bruker av pleie- og omsorgstjenesten som hjelp for brukere, pårørende, frivillige og det kommunale tjenesteapparat med det formål å gjøre det klarere for alle parter hva den enkelte og eventuelle pårørende kan forvente seg av kommunale tjenester.
- ◆ Bygge og bruke plasser/boliger med heldøgns pleie- og omsorgstilbud fleksibelt ut i fra de til enhver tid gjeldende behov.
- ◆ Utvikle arbeidsplanene med sikte på et mer helhetlig pleie- og omsorgstilbud
- ◆ Etablere samarbeidsavtaler med lag, foreninger og privatpersoner vedrørende drift av frivillighetsentral

Helsetjenester

Som kjent har Stortinget nå besluttet å innføre en landsomfattende fastlegeordning fra år 2001. Ordningen innebærer at hver innbygger vil få tilbud om formelt å bli knyttet til en allmennlege. Ordningen vil kunne bidra til en bedre og mer tilgjengelig allmennlegetjeneste, og at det helhetlige helsetjenestetilbudet til befolkningen blir styrket.

Helsetjenesten vil i årene fremover få en sentral rolle når det gjelder arbeidet med å videreutvikle rehabilitering. Dette er et viktig tverrfaglig område som krever en betydelig målrettet og koordinert innsats fra helsetjenestens ulike deltjenester, og ikke minst et godt samarbeid med pleie- og omsorg- og sosialtjenesten.

Namdalseid kommune opprettet i 1996 psykiatriske tjenester som i utgangspunktet hadde som mål å skaffe kommunen oversikt over behov og planlegge utbygging av tilbudet til mennesker med psykiske lidelser.

Psykiatriske tjenester er i dag organisatorisk underlagt kommunelegen og består i dag av psykiatrisk sykepleier i 80 % stilling, samt psykiatrisk hjelpepleier i 36 % stilling. Tjenesten har som hovedmålsetting å gi et godt og individrettet tilbud til mennesker med psykiske lidelser/plager. Tiltaks- og tjenestetilbudet tar sikte på å integrere mennesker med psykiske lidelser i nærmiljøet, bedre livskvalitet og bidra til en mest mulig selvhjulpne og selvstendig tilværelse.

Miljørettet helsevern i kommunen har over flere år lidd under kapasitetsproblem. Det er nødvendig med en streng prioritering. Hvert år utarbeides det nye forskrifter innen arbeidsområdet. Det er av avgjørende betydning å utvikle kompetanse som tilsynsmyndighet med hensyn til systemrevisjoner av internkontrollsystem. I årene framover vil det være nødvendig å utvide kapasiteten og å styrke det tverrfaglige og tverretatlige samarbeid.

Arbeidsområder:

- ◆ Å gjennomføre en kartlegging og analyse av befolkningens helsetilstand, og utarbeide strategier for forebygging og bedring av befolkningens helse
- ◆ Fastlegeordningen innføres i Namdalseid i tråd med sentrale målsettinger
- ◆ Arbeide for å finne de beste løsningene for tjenesten og brukerne av legevakttjenesten i Namdalseid kommune
- ◆ Arbeide for å utvide kapasiteten når det gjelder miljørettet helsevern og utvikle det tverretatlige samarbeidet på dette området
- ◆ Videreutvikle helsesøster-, jordmor og psykiatritjenesten

Strategi 5.3 Organisere kommuneadministrasjonen med sikte på en effektiv og tilgjengelig tjenesteproduksjon

For kommunen er det nødvendig at helhetlige avveininger og prioriteringer gis sterkere innflytelse på virksomhet og ressursbruk. Sektorstyring må dermed dempes og antall nivåer mellom politiske organ og tjenesteproduksjon/ publikum reduseres.

Organisasjonen må settes bedre i stand til å fungere med forskjellige løsninger for tjenesteproduksjon og administrative funksjoner. Målsettingen i kommuneplanen om å utvikle felles tjenester med andre kommuner og andre etater er et eksempel. Nye samarbeidsløsninger eller utsetting av tjenester må kunne etableres uten at dette krever betydelige organisasjonsmessige endringer i hvert tilfelle eller gir store ringvirkninger for den øvrige organisasjon.

Organisasjonens primære ressurs er ansatte i tjenesteproduksjon. Denne ressursen må utnyttes bedre og gis større muligheter for medvirkning, myndighetsutøvelse og ansvar slik det er lagt til rette for gjennom delegasjonsreglement og økonomireglement. For kommunen er det viktig at denne medvirkningen skjer innenfor felles prioriteringer, bidrar til bedre tjenester til publikum og rasjonelle løsninger. For begge parter er det viktig at medvirkningen gir mulighet til egenutvikling for den ansatte og bidrar til et godt og kreativt arbeidsmiljø.

Framtidig hovedstruktur baseres på en sentraladministrasjon og avdelinger/ tjenestefunksjoner samtidig som etatene avvikles. Avdelingsledere og ansvarlige for tjenestefunksjoner rapporterer direkte til rådmann.

Administrative funksjoner i dagens sentraladministrasjon og etatene erstattes med støttefunksjoner og fellesfunksjoner i sentraladministrasjonen som betjener hele organisasjonen.

Fellesfunksjonene vil primært betjene organisasjonen som infrastruktur for interne oppgaver og med fellesløsninger mot publikum. Støttefunksjonene skal bidra til å løse samhandlingen mellom hhv rådmann og politisk nivå og mellom rådmann og tjenesteproduksjon. Økonomifunksjonen og personal- og organisasjonsfunksjonen vil være kombinerte støtte- og fellesfunksjoner.

Forslaget innebærer en mellomløsning mellom en funksjonsmodell basert på 2 hovednivåer - administrasjon og tjenesteenheter/ avdelinger - og en tradisjonell organisasjonsmodell basert på flat struktur og med felles støttefunksjoner og stab for administrative oppgaver tilknyttet rådmannen.

De administrative oppgavene innenfor økonomiområdet foreslås lagt til økonomiavdeling i rådmannens stab med økonomisjef som leder. Det legges stor vekt på behovet for økonomisk kompetanse og kapasitet til planlegging i rådmannens stab. Samtidig er det nødvendig at økonomiavdelingen også betjener resten av organisasjonen med fellestjenester og bistand innenfor økonomiområdet. Det forutsettes derfor at økonomiavdelingen utvikler nye og mer rasjonelle løsninger og bedre/ enklere rutiner for samhandlingen med tjenesteenhetene.

Et sentralt virkemiddel for å oppnå ønsket resultat er informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT). Siden innføringen av datateknologi i kommunen har det utviklet seg et generelt behov for å vitalisere IKT i organisasjonen. Kommunen har en rekke funksjoner der IKT er et sentralt og rasjonelt hjelpemiddel. IKT-funksjonen organiseres gjennom nytilsatt IKT-sjef med ansvar for drift og utvikling av kommunens samlede IKT-systemer samt ansvar for å koordinere opplæringstiltak. IKT-funksjonen organiseres forøvrig ved å legge ut ansvar og oppgaver til øvrige stillinger i organisasjonen etter bestemte gjennomgående prinsipper som skal bidra enkle ansvarsforhold, sikrere driftsløsninger og et større potensiale for selvstendig egenutvikling i organisasjonen.

Strategi 5.4: Opprette servicekontor i samarbeid med statlige etater og private

I forhold til publikums behov kreves mer tilgjengelige tjenester, raskere og enklere saksbehandling. Det er et rimelig krav at alle kommunale tjenester er bemannet og tilgjengelig på et visst minimumsnivå innenfor kommunens åpningstid. Det er spesielt nødvendig å legge tilrette bedre løsninger for publikum i kommunehuset.

Servicekontoret forutsettes etablert i samarbeid med statlige etater og evt. andre eksterne virksomheter. Kontoret kan bemannes med både kommunale arbeidstakere og arbeidstakere med annen arbeidsgiver. Det forutsettes at kommunen vil ha ansvar for daglig drift og at kontoret dermed må gis organisasjonsmessig forankring i kommunens administrasjon.

Servicekontoret vil inneholde fellesfunksjoner som sentralbord, ekspedisjon og informasjonstjeneste. I tillegg vil servicekontoret utføre 1.linje saksbehandling mot publikum for flere tilknyttede tjenester. Servicekontoret vil dermed ha en spesiell posisjon i organisasjonen med organisasjonsmessig forankring som fellestjeneste i administrasjonen og med myndighet til saksbehandling underlagt kommunens egne avdelinger/ tjenestefunksjoner og eksterne etater.

Det konkrete tjenestetilbudet i servicekontoret utvikles gjennom et interkommunalt samarbeidsprosjekt. Fysisk tilrettelegging gjennom kontorlokalisering og løsninger for kommunikasjon er viktige premisser for et vellykket resultat.

Strategi 5.5: Gjennomføre målrettet kompetanseheving av ansatte i tråd med kommunens strategiske valg for tjenesteproduksjon og publikumsservice

Som resultat av den relativt omfattende endring av administrativ struktur er behovet for utvikling av samsvarende kompetanse betydelig. Som en direkte følge av endringene i fordeling av lederansvar og iverksetting av strategi for IKT er det særlig innenfor områdene ledelse og IKT behovene synes størst.

Kommunen har dessuten et generelt utdanningsansvar for IKT. Sammenlignet med andre virksomheter i Namdalseid er det kommunen som har størst behov og størst forutsetninger til å kunne utvikle kompetanse og et aktivt brukermiljø. I forhold til interkommunale løsninger og samarbeid med andre etater vil IKT være en avgjørende betingelse. Kommunen må være offensiv i forhold til IKT i egen organisasjon. Kommunen må knytte til seg nødvendig kompetanse og etablere gode løsninger i forhold til drift, utvikling og opplæring.

I samsvar med målsettingen om bedre tilgjengelighet og service overfor innbyggerne er det behov for kompetanse på dette området. Dette løses gjennom kurstilbud samt intern kompetanseutvikling. Det er derfor viktig at kommunens opplæringsplan revideres hvert år.

Kravet til kvalitet på tjenestene og dermed behovet for tilgang på spesialkompetanse øker. Dette behovet kan løses enten gjennom kjøp av tjenester der kompetansen finnes eller å utvikle egen kompetanse. Kommunen har gjort strategiske valg i denne sammenheng, jf. kap 3.1. Der kommunen har valgt å utvikle egen spesialkompetanse, f.eks. innenfor ”grønne tjenester”, vil det være behov for tilrettelegging for utvikling av kompetanse av slik kvalitet at det også vil være interessant for andre kommuner å benytte seg av denne kompetansen.

Stipendordninger

For å kunne møte konkurransen om fagpersonell innenfor helsesektoren i årene fremover vil det arbeides med å innføre stipendordninger til innbyggere i Namdalseid kommune som ønsker å gjennomføre utdanning i medisin, sykepleie, hjelpepleie, omsorgsfag m.v.

4.6. Interkommunalt samarbeid

Delmål 6: Kommunens tjenesteproduksjon skal utvikles og forbedres gjennom en videre utvikling av interkommunalt samarbeid

Strategi 6.1: Kommunen vil etablere et utvidet samarbeid med nabokommuner

På flere områder innenfor kommunens tjenesteproduksjon og administrasjon vil det trolig oppstå en situasjon der kommunens nedslagsfelt blir for lite til å kunne opprettholde god nok kompetanse eller rasjonell drift gjennom egne løsninger. Kommunen har i en viss grad allerede opplevd problemer i denne sammenheng.

Sammenslåing av kommuner har, særlig fra statlige myndigheter, vært lansert som en strategi for å møte denne utviklingen. Denne muligheten har imidlertid vakt sterke følelser på lokalplanet, og vil for de fleste kommuner derfor ikke være aktuell de nærmeste år. Namdalseid kommune har som et viktig politisk mål å utvikle samarbeid med andre kommuner som et mer akseptabelt alternativ til sammenslåing. Interkommunalt samarbeid om tjenesteproduksjon har potensiale til å oppnå betydelig andel av fordelene som oppnås ved sammenslåing, samtidig som identiteten til egen kommune opprettholdes. Et aktivt samarbeid over kommunegrensene kan vise seg å være en god arbeidsform for å dekke behovet på en rekke fagområder innenfor realistiske økonomiske rammer.

Kvalitet på tjenester kan også oppfattes å ha sammenheng med nærhet. Slike tjenester kan eksempelvis være helse- og omsorgstjenester, skole og barnehage. På den annen side betyr det trolig mindre hvor eksempelvis tradisjonell saksbehandling og administrative funksjoner utføres. Behovet for nærhet vil derfor være en viktig del av den politiske vurderingen som legges til grunn for valg av samarbeidsområder.

Utstrakt samarbeid om kommunale forvaltningsoppgaver kan innebære at kommunen gir fra seg myndighet og makt, enten til en annen kommune eller til interkommunale selskaper, ved at kommunen ikke lenger har direkte politisk styring med oppgavene i det daglige. Dette vil ofte være et betydelig hinder for å utvikle fellesløsninger. Det må legges stor vekt på bestillerfasen ved at aktuelle løsninger beskrives nøye på forhånd gjennom vedtekter og serviceerklæringer før løsningene effektueres.

Interkommunale samarbeidsløsninger kan ha som konsekvens at tjenesteproduksjonen innenfor samarbeidssektorene utføres av færre driftsenheter. Slike løsninger kan derfor medføre en reduksjon i offentlig sysselsetting i kommunen. Dette kan også oppfattes som negativt, men må nok aksepteres dersom kommunen skal greie å opprettholde kvalitativt gode nok tjenester i framtida. Lavere kostnader til administrasjon vil dessuten kunne bidra til økte rammer for tjenesteproduksjonen.

Det foregår idag interkommunalt samarbeid innenfor flere av kommunens tjenestefunksjoner. Eksempler på dette er: Pedagogisk/psykologisk tjeneste, renovasjon, revisjon, legevakt, skogbruksveiledning, kompetanseutveksling (arealplanlegging, kart, oppmåling), prosjektarbeid, næringsmiddelkontroll, beredskap ved akutt forurensning, innenfor brannområdet samt endel innkjøp.

Samarbeidspartnere for eksisterende samarbeid med andre kommuner har vært mer eller mindre tilfeldig ut fra hva som har vært naturlig for det enkelte samarbeidsområde. Midtre Namdal Regionråd (MNR) er et naturlig forum for samarbeid mellom disse kommunene. Namdalseid har idag mest samarbeid med Flatanger kommune, men har også samarbeidsløsninger med kommuner både på Innherred og Fosen.

I det videre utviklingsarbeidet for interkommunalt samarbeid er det fortsatt viktig for Namdalseid å delta i MNR, men i tillegg ønsker kommunen å utvikle konkret samarbeid om tjenesteproduksjon med færre kommuner for hvert tjenesteområde. Det synes enklere å oppnå resultater på kortere tid med færre samarbeidspartnere om hver tjeneste enn når mange kommuner med tildels betydelige ulikhet i forutsetninger skal samordne sine interesser. Det er ønskelig å søke samarbeid der det ligger best til rette for å oppnå løsninger innenfor hver enkelt tjeneste som er aktuell for interkommunalt samarbeid. Dette betyr at løsninger kan bli etablert i ulike geografiske retninger.

Det ligger spesielle utfordringer i å utvikle samarbeid om tjenestefunksjoner med vesentlig større kommuner. Risikoen er tilstede for å bli "utkant" i enda større grad enn idag. Det vurderes som en tryggere og mer realistisk framgangsmåte å starte utviklingen opp mot mer like kommuner, både når det gjelder størrelse og næringsstruktur.

Namdalseid har allerede et betydelig samarbeid med Flatanger. Disse to kommunene har betydelige likhetstrekk på flere områder som gir et godt utgangspunkt for å finne løsninger for et utvidet samarbeid. I første del av planperioden vil det derfor satses spesielt mot Flatanger i denne sammenheng. Det er imidlertid flere kommuner på Nord-Fosen som er aktuelle i denne sammenheng.

Som ledd i arbeidet med å utvikle samarbeidsløsninger er det behov for koordinert veiledning omkring formelle forutsetninger samt tilgang på erfaringer fra relevante kommuner. Kommunen mener Kommunenes Sentralforbund (KS) bør ha en vesentlig veileder- og pådriverrolle for å hjelpe kommunene i dette arbeidet. Namdalseid kommune har tatt initiativ overfor KS i denne sammenheng.

Namdalseid kommune ønsker å være en pådriver for å utvikle interkommunalt samarbeid.

Strategi 6.2: Kommunen skal utvikle tjenester som ligger til rette for regionalisering og samarbeid

IKT

Interkommunale løsninger for tjenesteproduksjon krever effektiv kommunikasjon mellom kommunene og i mange tilfeller kompatible fagsystemer. Etablering av samarbeid på IKT-området for å utvikle en felles infrastruktur er derfor et viktig strategisk tiltak i forhold til interkommunalt samarbeid.

Namdalseid og de naturlige samarbeidspartene i Midtre Namdal har hittil utviklet sine IKT-løsninger individuelt. Dette har ført til forskjellige løsninger og hindringer for utstrakt samarbeid på flere områder. I andre regioner, f.eks. Indre Namdal, Fosen-kommunene og kommuner i sørdelen av fylket og norddelen av Sør-Trøndelag, har en satt i gang arbeid med å utvikle felles strategier og felles løsninger. Det er også satt i gang arbeid i KS med sikte på fellesløsninger for kommunesektoren.

Namdalseid bør ta initiativ til samarbeid på IKT-området med kommuner som det ellers er naturlig å samarbeide med. Det må etableres kommunikasjonsløsning mellom kommunene og mer kompatible fagsystem. Det er også aktuelt å samarbeide om driftsløsninger, opplæring, support og kjøp av varer og tjenester. Det bør vurderes å etablere felles IKT-funksjon for flere kommuner.

GRUNNSKOLE

- **Kompetanseutvikling:** Kommunen er med i regionalt samarbeid med Flatanger, Fosnes og Namsos kommune (region II) når det gjelder kompetanseutvikling for ledere og undervisningspersonell i grunnskolen. Dette samarbeidet kom i gang ved innføring av L-97 og med påtrykk fra Statens utdanningskontor i Nord-Trøndelag. Det er viktig at dette samarbeidet fortsetter. Staten legger føringer for at det skal drives regionalt samarbeid. Ved å samarbeide kan regionen tilby desentralisert etter-, og videreutdanning. Samarbeidet medfører også bedre kvalitet når det gjelder kortere kurs da kommunene deler på utgifter til foredragsholdere.
- **Samisk opplæring:** Namdalseid, Verran og Sameskolen på Snåsa samarbeider om samisk opplæring for grunnskoleelever. For at Namdalseid kommune skal kunne tilby opplæring i samisk for sine egne elever, er vi avhengig av et samarbeid med Verran og Snåsa. Sameskolen selger tjeneste i form av lærer som kan undervise i samisk.
- **Grunnskoleopplæring:** Ungdomsskoleelevene på Utvorda får grunnskoleopplæringa si ved Statland skole. Det er sannsynlig at også tilsvarende problemstilling for mellomtrinnet kommer opp i planperioden.

SKOLEFRITIDSORDNING

Kompetanseutvikling/erfaringsutveksling: Det foregår ikke noe samarbeid i dag. Det er få tilsatte ved SFO, få retningslinjer for innhold og en forholdsvis ny kommunal oppgave. Kommunen bør derfor legge til rette for samarbeid med kommunene i region II også på dette området.

MUSIKKSKOLE

Kommunen kjøper i dag tjenester fra Verran og Flatanger kommune i form av 30 % lærerstillinger. For at Namdalseid skal kunne tilby musikkopplæring i et så vidt spekter som mulig, ser det foreløpig ut som om et samarbeid med nabokommunen(e) er nødvendig. Med tanke på utvikling/fornyelse av eksisterende tilbud, er det også viktig at det finnes et faglig forum der en får drøftet dette.

BARNEVERN

Det er innledet samarbeid med Flatanger og Verran kommune når det gjelder barnevern. Fagmiljøene i hver kommune er lite, og en vil derfor ha behov for utveksling av kompetanse. Det kan bli behov for kjøp og salg av tjenester.

SOSIALTJENESTE

Sosialkontoret samarbeider med andre etater både på det kommunale og fylkeskommunale planet, blant annet om gjeldsrådgivning som ser ut til å være et økende behov. Dette arbeidet er svært arbeidskrevende. Flatanger kommune kjøper tjenester fra Namdalseid.

HELSE OG OMSORGSSEKTOREN

Innenfor helse- og omsorgssektoren er det pr. i dag utviklet et samarbeid ut over kommunegrensene når det gjelder enkelte tjenesteområder.

Det er viktig at Namdalseid kommune tar initiativ overfor andre kommuner også innenfor andre tjenester hvor samarbeid er den beste løsning som innebærer en felles og bedre utnyttelse av menneskelige og tekniske ressurser. Dersom man skal oppnå de ønskede økonomiske effekter kreves det imidlertid at fremstående lokalpolitikere har nødvendig kreativitet til å forme nye løsninger og samtidig har mot til å gjennomføre dem.

Å slå sammen aktiviteter og funksjoner med nabokommunene kan i mange tilfeller gi et bedre og billigere resultat enn om oppgavene løses av hver enkelt kommune.

En ser det viktig at kommunen må gå nøye gjennom alle deler av sin virksomhet med sikte på å finne muligheter for besparelse gjennom samarbeid med andre kommuner. Namdalseid kommune er liten, både i befolkning og budsjett, men til dels også i geografisk utstrekning. Det betyr at det på viktige områder kan ligge vesentlige besparelser i å slå sammen fellesfunksjoner og – aktiviteter.

Den viktigste oppgaven blir å finne ut hvilket grep som er det beste for å samordne den kommunale virksomheten over dagens kommunegrensene til beste for innbyggerne.

Innenfor helse- og omsorgstjenesten begynner oppgavene å bli mange og komplekse. For å holde tritt med denne utviklingen, må organisatoriske tiltak vurderes for å oppnå stabilitet og et forsvarlig fagmiljø.

Generelt kjennetegnes situasjonen i helsesektoren i kommunene på følgende måte:

- Den kommunale helse- og omsorgstjeneste får stadig tillagt nye oppgaver
- Kravet til effektiv ressursutnyttning og samordning av tjenestene skjerpes
- Sterk økning av antall eldre skaper stor etterspørsel etter omsorgstjenester
- Befolkningens krav til service når det gjelder helse- og omsorgstjenester blir større
- Utskriving av pasienter fra sykehusene skjer på et tidligere stadium
- Kravet til kompetanse og utvikling er sterkt økende, samtidig som konkurransen om fagutdannet personell stadig vanskeligere

Namdalseid kommune er en liten kommune og dette setter klare begrensninger for helse- og omsorgstjenestens kapasitet for å drive tjenesteproduksjon i egen regi.

PLEIE- OG OMSORGSTJENESTER

Arbeidsområder:

- ◆ Namdalseid kommune har store avstander mellom tjenestestedene. Statland ligger midt i området for hjemmebasert omsorg i Flatanger kommune. Hjemmetjenestene i Flatanger må kjøre gjennom Statland for å utføre sine tjenester på Utvorda. Både Flatanger og Namdalseid kommune ønsker å se på mulighetene for et samarbeid innenfor hjemmebasert omsorg i område Statland/Utvorda. En ser da for seg muligheten for å utvikle tjenestetilbudet i disse områdene for om mulig kunne gi heldøgntjenester for hjemmeboende brukere i Flatanger og Namdalseid kommune.

HELSETJENESTER

Helsesøster- og jordmortjenesten har sin unike rolle ved at den møter alle barnefamilier i kommunen og gjennom dette kan arbeide forebyggende relatert til somatiske og psykososiale sykdommer. Tjenesten har en ressursknapphet slik at de nødvendige forebyggende tiltak ikke blir iverksatt. Det må fortsatt legges stor vekt på tverrfaglig samarbeid.

Namdalseid kommune har i dag 100 % stilling som helsesøster. I likhet med omliggende små kommuner har Namdalseid vanskeligheter med å rekruttere helsesøstre i vakante stillinger. Dette på grunn av det blir små fagmiljø, liten mulighet til utvikling, sårbarhet ved vakanser, ferier og fravær. Namdalseid kommune vil i planperioden arbeide mot å få til et interkommunalt samarbeid med omliggende kommuner (små eller store) om helsesøstertjenester. Dette vil gi ansatte større trygghet, muligheter for fagutvikling m.v. som igjen ville gitt brukere et bedre tjenestetilbud.

Når det gjelder jordmortjeneste kjøper Namdalseid kommune i dag 20 % stilling av jordmor tilsatt ved Namdal sykehus, som er tilsvarende for veldig mange små kommuner i Namdalen. Dette er i og for seg en god løsning pr. i dag, men på samme måten som ved helsesøstertjenester vil en slik løsning gjøre oss veldig sårbare ved vakanser, permisjoner og ferie/fravær.

Det er nå aktuelt at Namdalseid i samarbeid med omkringliggende kommuner forsøker å finne gode løsninger for disse tjenestene for å skape større fagmiljø og større muligheter til fagutvikling. Dette vil kunne gjøre kommunen mindre sårbar ved vakanser, permisjoner, ferie og fravær både innenfor helsesøster-, jordmor-, og psykiatritjenesten.

Namdalseid og Flatanger kommune har siden 1994 samarbeidet om legevaktjenesten. I mars 1999 ble LINA-prosjektet startet som er vaksamarbeid med flere kommuner i Namdalen.

Helse- og omsorgstjenesten har vært i kontakt med også andre kommuner om samarbeid om legevaktjenesten. Helse- og omsorgsetaten ser i den forbindelse muligheter til å utvikle dette samarbeidet videre.

En ser her for seg følgende muligheter:

- Felles helsetjeneste for Flatanger og Namdalseid
- Fortsette som i dag, men utvikle vaksamarbeidet til også å gjelde andre kommuner
- Samarbeid med større kommuner som Steinkjer/Namsos

Arbeidsområder:

- ◆ Arbeide for å finne de beste løsninger for tjenesten og brukerne av legevaktjenesten i Namdalseid kommune
- ◆ Videreutvikle helsesøster-, jordmor og psykiatritjenesten gjennom samarbeid med andre kommuner

NÆRING OG DRIFT

Enkelte oppgaver ligger godt til rette for samarbeid med nabokommuner. Innenfor en del områder er det allerede etablert gode samarbeidsløsninger. Dette gjelder bl.a.:

- Felles landbruksveileder skog med Flatanger
- Utveksling av arealplanleggings- og oppmålingstjenester med Flatanger
- Interkommunalt samarbeid om opprettskonsulent

Landbruk, utmarksforvaltning:

Namdalseid yter pr. i dag veiledningstjenester til skogeierne i Flatanger. Denne ordningen ser man for seg vil fortsette. Det vil i denne sammenhengen være naturlig å inngå en dialog om salg av tjenester innenfor flere tilgrensende områder, for eksempel jordbruk og utmarksforvaltning / naturforvaltning.

Namdalseid har med bakgrunn i store utmarksressurser og en offensiv holdning til utnyttelse av disse ressursene utviklet et godt tjenestetilbud innenfor området. Det vil være naturlig å utvikle disse tjenestene videre slik at også andre kommuner i området kan dra nytte av denne kompetansen. En ser imidlertid i første omgang for seg et samarbeid med Flatanger. Gjennom prosjekt "Integrert kystnæring" signaliserer bl.a. Flatanger ønske om en slik tjeneste.

Arealplanlegging og byggesaksbehandling:

Ny plan- og bygningslov med tilhørende forskrifter som kom i 1997 stiller større krav til kompetansen hos kommunene. I en liten kommune vil en både ha et rekrutteringsproblem og utfordring i forhold til vedlikehold av kompetanse på grunn av få saker. Større saksvolum gir grunnlag for utvikling av spesialkompetanse. Det kan derfor være interessant å vurdere økt samarbeid med nabokommunene.

Det er også behov for saksbehandling som angår flere kommuner (stedsnavn, distriktsplaner etc.) der en eller ei mindre gruppe arbeider sammen. Innenfor utviklingsområdet GIS/geodata bør kommunene i større grad samarbeide. Felles retningslinjer for arealforvaltning er et annet samarbeidsområde, jfr f.eks. Dåapma-samarbeidet.

For kurante byggesaker, plansaker og plantjenester vil det være naturlig å fortsatt tilby egne tjenester. Det er naturlig at regelstyrt saksbehandling vurderes i forhold til tjenesteproduksjon i de nye servicekontorene i kommunene, mens saker hvor det kreves betydelig faglig skjønn løses av en felles kompetanse. Eksempler på plansaker er ensartete, relativt enkle planer som mindre boligfelt, eller større kompliserte saker som kystplanlegging, større boligfelt, spesielle industri og råstoffutvinningsplaner.

En bør ta utgangspunkt i samarbeid med Flatanger. Det bør også vurderes samarbeidsløsninger mot større kommuner.

Feietjenesten

I kommunen er det ca. 760 piper som skal feies. De fleste skal feies årlig. I tillegg skal det gjennomføres tilsyn i alle bygninger med fyringsanlegg 4.hvert år. Kommunen har i lengre tid forsøkt å få ansatt kvalifisert feier i delstilling. Dette har en ikke lyktes med. De siste årene har en derfor inngått avtale med nabokommuner om feietjenesten. Dette gjelder også for 2001. Flatanger kommune skal da utføre feiing og tilsyn i kommunen.

Høsten 2000 ble det tatt initiativ for å få til samarbeid med nabokommunene Flatanger, Verran og Osen om feietjenesten. Det er så langt avklart at det vil være mulig med et samarbeid mellom Flatanger og Namdalseid.

Kommunen har som mål å få til en stabil og god feietjeneste som gjennomføres i h.h.t. Forskrift om feiing og tilsyn med fyringsanlegg. For å nå dette målet, vil en intensivere drøftingene med nabokommunene om samarbeid.

Brann

I h.h.t. Forskrift om brannforebyggende tiltak og brannsyn, skal det gjennomføres brannsyn i særskilte brannobjekter. Dette er større bygninger, anlegg, områder m.v., hvor brann kan oppstå og true liv, helse, miljø eiendom eller produksjon. I kommunen er det registrert 13 slike eiendommer.

Kommunen har en vedtatt brannordning. Der står det at forebyggende avdeling skal være bemannet med 20% stilling, slik at forebyggende tiltak og brannsyn kan gjennomføres fullt ut. I budsjettet er det avsatt midler, men ingen er ansatt. De siste årene har oppgaven bare delvis blitt utført av brannsjefen og av konsulent.

Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern anbefaler at små kommuner går sammen om gjennomføring av brannsyn. Dette er fulgt opp gjennom drøftinger med nabokommunene og i brannfaglig forum. Det er så langt ingen avklaring om et samarbeid vil være mulig.

Kommunen har som mål å få gjennomført brannsyn i h.h.t. Forskrift om brannforebyggende tiltak og brannsyn. For å nå dette målet, vil en fortsette drøftingene med nabokommunene om samarbeid.

Havbruk

Namdalseid samarbeider for tiden med Flatanger og flere kommuner i regionen om felles oppdrettskonsulent med kontorsted i Flatanger. Ordningen skal evalueres ved utgangen av 2001. Det er naturlig å se for seg at veiledningskompetanse innenfor fiske og havbruk i Flatanger fortsatt skal dekke behovene i nabokommunene.

Namdalseid dekkes av den regionale statlige fiskeriforvaltningen med fiskerirettleder i Flatanger. Dette gjelder både fiske og havbruk. Ordningen løser forvaltningsoppgaver og gjør det lettere å jobbe fram prosjekter med interkommunal karakter og prosjekter soom utnytter den enkelte kommunes fortrinn. Ordningen må beholdes.

Næringsutvikling

Arbeidet med næringsutvikling har ingen fast arena for interkommunalt samarbeid utenom Midtre Namdal regionråd. Regionrådet har en viktig rolle i arbeidet med å samordne og prioritere utviklingstiltak for regionen knyttet til RUP (Regionalt utviklingsprogram). Det samarbeides i dag ellers om enkeltsaker. Dette gjelder bl.a. etablereropplæring som gjennomføres i et samarbeid mellom kommunene i midtre Namdal-regionen.

Det vil være naturlig å legge til rette for interkommunal næringsutvikling gjennom å utvikle det regionale samarbeidet videre. Det bør vurderes å opprette en interkommunal løsning for kommunenes tiltaksarbeid, f.eks. gjennom næringssselskap som dekker flere kommuner.

6.3. kommunen skal utvikle kompetanse på områder hvor Namdalseid har naturlige fortrinn, som grunnlag for interkommunalt samarbeid

OPPVEKST

BARNEHAGE OG GRUNNSKOLE:

Arbeidsområder:

- Utvikle øvingslærerrollen for å ta imot studenter. Barnehagen og grunnskolen har i flere år tatt i mot studenter fra lærerhøgskoler, både studenter fra egen kommune og fra andre steder. Andre har fått praksisplass/hospitering. Kommunen begynner å bli kjent for dette arbeidet, og det er naturlig at en går mer aktivt ut til videregående skoler/høgskoler der en informerer om mulighetene for utplassering. Kommunen må legge til rette for at ansatte som ønsker å videreutvikle seg innenfor veilederrollen, får mulighet for dette.
- Det drives en god del utviklingsarbeid i kommunen. Det er viktig at dette arbeidet blir synliggjort for andre kommuner. Namdalseid kommune bør markedsføre egen kompetanse, slik at lærere i kommunen kan være forelesere i andre kommuner. Utviklingsprosjekt som kan være av interesse for andre blir også rapportert til statens utdanningskontor.
- Logoped: Kommunen har egen logoped som brukes både i barnehage, skole og ved Helsetunet. I dag selger Namdalseid kommune 16 % logopedtjeneste til Verran. Flatanger har ikke slik kompetanse, og det er naturlig at Namdalseid kommune tilbyr denne tjenesten.

KULTUR

Arbeidsområder:

- Videreutvikle idrettsleirkonseptet. Kommunen har god kompetanse på barneidrett. Det er naturlig at kommunen markedsfører seg innenfor dette feltet ved blant annet å arrangere leir for barn og unge i nabokommuner. Kommunen kan også tilby konsulenttjenester i kommuner som ikke har kommet like langt med barneidrettsarbeid.

HELSE OG OMSORG

FOREBYGGENDE HELSEARBEID

Namdalseid kommune har idag flere private bedrifter som tilbyr tjenester innenfor fotpleie, aromaterapi og soneterapi. I tillegg gir "Trimmen" muligheter for kroppslig vedlikehold i et oppdatert treningsstudio. Sammen med de omfattende tilbud om offentlige tjenester bidrar disse til å sette Namdalseid på kartet som en allsidig helse- og omsorgskommune.

REHABILITERING

Namdalseid samarbeider i dag med Verran kommune når det gjelder stilling som ergoterapeut. Namdalseid kommune har arbeidsgiveransvar for ergoterapeut i 100 % stilling. 50 % av denne stillingen selges videre til Verran kommune.

Etter samtaler med omkringliggende kommuner ser en for seg muligheter til å utvikle rehabiliteringstjenesten videre som et samarbeid med andre kommuner.

Dekningen av fysioterapiårsverk i Namdalseid er langt høyere enn sammenlignbare kommuner i Nord-Trøndelag. Etter henvendelse til enkelte kommuner ser en muligheter innenfor rehabiliterings-tjenesten til å utvikle også dette tjenestetilbudet i retning mer samarbeid med andre kommuner.

Dette vil sette Namdalseid og omkringliggende kommuner i stand til å tilby sine innbyggere en god rehabiliteringstjeneste og et sterkt fagmiljø og alle samarbeidende kommuner vil bli mindre sårbare ved ferier, vakanser eller lignende.

VARMBADING - STATLAND

Namdalseid kommune driver i dag varmbading på Statland 2 dager pr. uke. Flatanger kommune kjøper tjenester av Namdalseid kommune. Bassenget på Statland har kapasitet til flere. Det finnes også private interessenter for varmebassenget på Statland.

Helse- og omsorgsetaten vil benytte planperioden til å arbeide for et utvidet rehabiliterings-tilbud på Statland med sikte på økt samarbeid med andre kommuner eller private interessenter.

KREFTOMSORG

Kreftomsorgen vil i fremtiden kreve mer og mer av kommunal sektor. Namdalseid kommune har styrket sin kompetanse på onkologisk sykepleie. Dette er en aktuell kompetanse for flere kommuner. Det kan være aktuelt å utvikle dette til å skape et eget fagmiljø for kreftsykepleiere i Namdalen.

NÆRING OG DRIFT

Landbruk, naturforvaltning og miljøvern

Det foregår allerede et samarbeid med Flatanger innenfor skogforvaltningen. Denne ordningen kan utbygges til å omfatte flere kommuner og flere nærtliggende tjenester,

eksempelvis jordbruk, miljøvern og naturforvaltning. Det ligger store utfordringer innenfor disse tjenesteområdene de nærmeste år, og etterspørselen etter oppdatert kompetanse må antas å være stor. Innenfor disse felt er det også sannsynlig at Staten ønsker fortsatt delegering av myndighet. Tilbakeholdenhet fra Statens side på enkelte av feltene skyldes trolig tvil om kommunenes egenkompetanse. Namdalseid har allerede betydelig kompetanse innenfor disse områdene, og peker seg trolig ut som en ressurssterk kommune i denne sammenheng. Kommunen ønsker å satse på å utvikle denne kompetansen videre og markedsføre seg som en kunnskapsbank som dekker hele dette feltet. Faglig styrke innenfor ressursforvaltning vil gi små kommuner større handlingsrom og muligheter for lokal verdiskaping og utvikling. Lykkes kommunen i denne satsningen vil det kunne skape grunnlag for interkommunale løsninger som vil være interessante for flere kommuner i regionen.

Grunneiersamarbeid

Grunneiersamarbeidet i Namdalseid har utviklet seg betydelig de senere år. Flere grunneierlag er etablert og sikrer organiserte tilbud til allmennheten og inntekter til grunneierne. Kommunen har vært delaktig i tilrettelegging og motivasjon.

Namdalseid bør utnytte sine erfaringer innenfor utvikling og drift av grunneiersamarbeid i form at salg av tjenester til kommuner som ikke har kommet like langt på området.

4.7 Arealforvaltningen

Delmål 7: Arealforvaltningen skal baseres på en bærekraftig utvikling der hensynet til natur, miljø og friluftsliv veies opp mot næringsinteressene.

Strategi 7.1. Arealdelen skal innarbeide kommunedelplanen for Årgårdsvassdraget og forvaltningsplanen for Dåpmaområdet

På 90-tallet utarbeidet kommunen i samarbeid med Fylkesmannen en vassdragsplan for Årgårdsvassdraget. Planen ble vedtatt som kommunedelplan i 1998. Her er det lagt opp til en differensiert forvaltning gjennom vern og bruk i vassdragets nedslagsfelt. Det er spesielt tatt hensyn til nærområdet til vannstrengene, men også øvrige inngrep i nedslagsfeltet skal vurderes i forhold til vassdragets verneverdi. De deler av vassdraget som ligger lengst unna eksisterende naturinngrep har fått strengere restriksjoner i forhold til omdisponering enn de som ligger nært veier, bebyggelse og lignende inngrep.

Dåpmaplanen ble vedtatt i 2000 som resultat av et interkommunalt prosjekt for å avklare vern mot inngrep i et indre fjellområde i grenseområdene mellom disse kommunene. Utgangspunktet for dette var Forsvarets skytefeltplaner på Fosen på 70- og 80-tallet. Planen har ingen formell status i forhold til Plan- og bygningsloven. I retningslinjene til planen er det forutsatt at hver enkelt kommune skal innarbeide de vedtatte hensyn i kommuneplanens arealdel. For Namdalseids vedkommende foreslår planen at et kjerneområde fra Finnvollen mot Dåpma holdes fritt for inngrep som reguleres av Plan- og bygningsloven. Mellom denne sonen og et nærmere angitt grense mot mer kulturpregede områder skal aktuelle, mindre

inngrep kunne vurderes. Det er laget en korridor inn mot Finnvollen uten spesielle restriksjoner i planen.

Intensjonene i Vassdragsplanen for Årgårdsvassdraget samt forvaltningsplanen for Dåapmaområdet innarbeides i arealdelen.

Strategi 7.2. Arealdelen skal legge til rette for aquakulturetablering i sjøområdene

Namdalseid kommune har sjøarealer som ut fra dagens kunnskap er særlig interessante for oppdrett av skjell, jf. kap. 3.5. Gjennom vedtatt sikringssone for villaks i Namsen er det inntil videre uaktuelt med oppdrett av fisk innenfor kommunegrensene. Utviklingen skjer raskt, og det er sannsynlig at andre marine arter kan bli aktuelle oppdrettsarter i kommunen.

Sjøarealene har mange brukerinteresser som skal tilgodeses og avveies gjennom arealforvaltningen. Det kan være friluftinteresser, biologisk mangfold, fiskeriinteresser, farleder o.a. Der det er konflikt med andre brukerinteresser på samme areal foretas en avveining mellom grad av egnethet for aquakultur og styrken av andre interesser. Kommunen ønsker at de best egnede områdene sikres for framtidig aquakultur gjennom kommuneplanens arealdel.

Strategi 7.3. Arealdelen skal legge til rette for boligetableringer nært sentrumsområdene, men også gi muligheter for spredt boligbygging

Målsetting og strategier i kap. 3.6 Botilbudet synliggjøres i arealdelen. Det legges ut enkelte mindre boligfelt nært sentrumsområdene som gir muligheter for tradisjonell etablering av eneboliger i felt. Det har vært størst byggeaktivitet på denne type tomter de senere årene. Mulig etterspørsel etter større boligtomter, i størrelsesorden 5 da, søkes tilfredstilt gjennom tilrettelegging i et felt øst for Korsen.

Samtidig ønskes gitt muligheter for å bygge spredt. Aktuelle arealer for dette er brakkmark og beite på lav eller middels bonitet. Dette søkes synliggjort i arealdelen.

Strategi 7.4. Arealdelen skal verne om attraktive strandarealer for friluftsliv og miljø gjennom en differensiert arealforvaltning

Strandarealene mot sjø er viktige rekreasjonsområder og inneholder ofte viktige miljøverdier. 100-metersbeltet er dessuten gitt generelt vern gjennom byggeforbud i Plan- og bygningsloven. Verdier som ligger til grunn for byggeforbudet kan imidlertid være redusert gjennom tidligere inngrep. Dette gir grunnlag for å vurdere etablering av utbyggingsområder i tilknytning til slike områder. Dersom de næringsmessige ringvirkninger av et utbyggingstiltak er store vil det måtte skje en avveining mot andre interesser i hvert enkelt tilfelle. Kommunen ønsker gjennom prinsippet om størst mulig samlokalisering av inngrep å legge til rette for etableringer som styrker reiselivsbedrifter i kommunen selv om det omdisponeres noen sjønære arealer.

Strategi 7.5. Ny fritidsbebyggelse skal lokaliseres til områder med nærtliggende tekniske tiltak og der utbygging gir mulighet for næringsmessige ringvirkninger

Namdalseid har attraktive utmarksarealer for jakt, fiske og annet friluftsliv. Dette er verdier som blir stadig mer ettertraktet. Potensialet for reiselivsrelatert næringsvirksomhet er åpenbart. Samtidig er selve grunnlaget for disse verdiene basert på at det finnes større arealer som er ubebygd og gir plass for produksjonsområder for vilt og fisk samt muligheter for opplevelse av uberørt natur. I og med at etterspørselen etter fritidsboliger er stor samtidig som det er de ovennevnte verdiene som er hovedgrunnlaget for etterspørselen, er det nødvendig å legge en strategisk tankegang til grunn for arealforvaltningen. Det legges derfor opp til et hovedprinsipp for tilrettelegging av fritidsbebyggelse som beskytter de uberørte områdene. Dette prinsippet vil i stor grad bidra til å ivareta de fleste sektorinteressene og samtidig gi muligheter for betydelig tilrettelegging for fritidsboliger.

Fritidsbebyggelse regnes ikke som næringsetableringer, og må behandles etter Plan- og bygningsloven. Arealdelen viser holdninger til omdisponering av arealene i kommunen basert på en avveining av de ulike sektorinteresser og gir således klar veiledning for saksbehandlingen. Eksempler på tema hvor det er streng holdning til bebyggelse er snaufjell, viktige rekreasjonsområder for allmennheten, sårbare viltbiotoper, områder for Forsvaret, drikkevannskilder og vernede områder.

Det legges til rette for ny fritidsbebyggelse i tilknytning til eksisterende felt. Dette prinsippet gir gode muligheter for felles løsninger for avfall og transport og vil også ha et potensiale for lokal verdiskaping gjennom handel. Nye felt utenom slike områder underlegges grundig vurdering i forhold til andre interesser.

Enkelthytter på privat grunn kan tillates der arealdelen gir åpning for dette etter en helhetsvurdering mot andre interesser og søkes lokalisert i nærheten av eksisterende inngrep som eksempelvis veger.

Strategi 7.6 Arealdelen skal vise faste traseer for snøscooteraktivitet

Faste traseer for snøscooteraktivitet er faste skiløyper, transportleder til hytteområder og eventuelle isfiskeløyper. Kommunen har idag faste skiløyper sentralt i bygda, i området ved Øyenskaveltjønna og ved Langvassheimen i perioder av året, hvor idrettslaget leier snøscootere til å vedlikeholde løypene. Det foregår transport av varer og ved inntil hytteområder. Disse aktivitetene betinger tillatelse fra kommune og grunneier i henhold til Motorferdselsloven. Kommunen ser det likevel som ønskelig gjennom arealdelen å synliggjøre de mest brukte, faste traseene. Dette har en informativ verdi og kan henvises til i forbindelse med saksbehandling av søknader. For enkelte traseer kan det knyttes generelle bestemmelser som regulerer denne aktiviteten med hjemmel i kommuneplanens arealdel.

Kommunen har idag ikke etablert isfiskeløyper. Interessen for dette er stor i kommunen, og det er ønskelig å avklare dette spørsmålet i forbindelse med kommuneplanens arealdel. Kommunen er avhengig av godkjenning fra overordnede myndigheter for å kunne etablere isfiskeløyper.

4.8 Øvrige områder i kommunens tjenesteproduksjon

4.8.1 Bygninger og eiendommer

Kommunestyret vedtok vedlikeholdsplan for kommunale bygninger og eiendommer i 2000. I tillegg til en prioritering av vedlikeholdsoppgaver er det i planen nevnt en del strategier for forvaltningsoppgaver som skal utredes. Det er også påpekt en del forhold som gir god drift av eiendommene.

Vedlikehold og drift:

Vedlikeholdsprogrammet legger vekt på en del momenter av betydning for riktige prioriteringer. Følgende kan nevnes:

- Et jevnt og godt vedlikehold sikrer verdibevaringen for eiendomsmassen. Ved prioritering vil ytre vedlikehold og tiltak rettet mot HMS komme først.
- Levetiden for bygningene og de tekniske anleggene forlenges med jevnlig oppfølging.

Vedlikeholdet deles i to hovedgrupper:

- Fast vedlikehold som renhold, forefallende mindre utbedringer og faste serviceoppdrag.
- Større oppgaver (tiltaksoppgaver) som krever ressurser ut over de oppdrag som utføres daglig. Dette vil ofte dreie seg om utbedringer for å oppgradere eiendommene til opprinnelig standard. I hovedsak vil disse oppgavene bli utført av andre enn det faste personellet.

De viktigste faktorene for god drift av bygg og eiendommer er:

- Fast driftspersonell ved eiendommene sikrer stabilitet og kunnskap om den enkelte eiendom og at det innarbeides en felles kvalitetsstandard. Personellet får et "eierforhold" til tjenestestedet.
- Leietakere/brukere får økt trivsel.
- Lavere driftskostnader for energibruk og renhold – bedre økonomi.
- Serviceavtaler gjør at en unngår en del uforutsette driftsavbrudd på tekniske anlegg.

Forvaltning

Følgende punkter er aktuelle å utrede i planperioden:

- Salg av kommunens landbrukseiendommer.
To eiendommer vil være aktuelle for utredning med formål å selge. Dette er en skogeiendom i Fosslia og arealet ved Bruenget. Bruenget er avhengig av at kommunen avviker sitt engasjement der. Det er ikke naturlig at kommunen skal sitte som eiendomsforvalter av disse eiendommene.
- Løsninger for drift og vedlikehold av friområder og idrettsanlegg.
For idrettsanlegga er det aktuelt å inngå en samarbeidsavtale med idrettslaga. Friområdet i Sjøåsen er ivaretatt gjennom en avtale med Sjøåsen velforening. Andre friområder i boligfelt søkes også driftet av lokale velforeninger til felles tiltak. For enkelte områder fungerer det slik også i dag.
- Fristilling av forvaltning og drift av kommunens bygningsmasse.
Omfanget på kommunens boligmasse, samt husleienivå.
Kommunen har etter hvert et betydelig engasjement knyttet til bygninger og eiendommer. Større bygninger er etablert på 7 tjenestesteder. I tillegg har vi 48 leiligheter pluss 12 under planlegging. Av disse er 32 pluss de 12 planlagte primært for pensjonærer.

Kommunens engasjement som eiendomsforvalter på dagens nivå bør vurderes i perioden. Det kan være aktuelt at kommunen fristiller seg helt eller delvis fra eiendomsforvaltning og i større grad blir leietaker for sine behov. Delvis kan en se for seg at f.eks ordinære utleieboliger fristilles. Det er et åpent spørsmål om kommunen selv bør stå som utbygger for å ivareta mulige nyetableringer/nyerverv, f.eks leiligheter til ungdom i sentrum.

Spørsmålsstillingene er aktuelle fordi det er bundet opp store verdier på dette området. Hvis kommunen reduserer sitt omfang som eier vil det kunne frigjøre midler og dermed bedre likviditeten.

4.8.2 Samferdsel og trafiksikkerhet

Kommunens ansvar som vegmyndighet er hjemlet i Vegloven. Ansvaret vedrørende trafiksikkerhet er også hjemlet i andre lover, bl.a. Lov om helsetjenester og Plan- og bygningsloven.

Vedlikeholdsprogram for kommunale veger og gater ble vedtatt av kommunestyret i 1999. Det er senere revidert en gang. Trafiksikkerhetsplan ble det utarbeidet forslag til i 1995. Kommunens myndighet på disse områdene er i hovedsak lagt til Utvalg for næring og drift.

Samferdsel

I Namdalseid kommune er det 37,5 km kommunale veger, 4,5 km gang- og sykkelveger, 40 km fylkesveger og 70 km riksveg. Kommunen har driftsansvaret for de kommunale vegene. Vedlikeholdsarbeidet løses gjennom egne ansatte og utstyr samt innleie fra private. For riks- og fylkesveger har kommunen en formidlingsrolle for behov og er kontaktledd opp mot Vegkontoret og Fylkeskommunen.

Målsetting:

Alle veger i Namdalseid skal ha en tilfredsstillende standard og sikres nødvendig vedlikehold slik at trafikantene sikres god og trygg framkommelighet.

Strategier:

- ◆ Opprettholde omfanget av kommunale veger på dagens nivå
- ◆ Sikre nye traseer for veger gjennom arealdelen
- ◆ Opprettholde/forbedre standarden på grusvegene.
- ◆ Forsterke/utbedre asfalterte kommunale veger.
- ◆ Gjøre vegene tryggere å trafikkere.

Aktuelle tiltak er prioritert i handlingsprogrammet som revideres årlig. Det vil ikke være behov for en egen plan for samferdsel.

Trafikksikkerhet

Arbeidet med trafikksikkerhet i kommunen arter seg på flere måter, bl.a. gjennom planlegging og gjennomføring av fysiske tiltak og opplæring. Kommunen har ansvar for trafikksikkerheten på de kommunale vegene som vegmyndighet men generelt også gjennom sitt ansvar for bl.a. arealplanleggingen. Opplæringsarbeidet er i hovedsak knyttet til skolene og barnehagene. Dette arbeidet skjer ofte i samarbeid med andre etater og organisasjoner, eksempelvis Politiet og Trygg Trafikk. Disse har også egne aktiviteter med sikte på å øke trafikksikkerheten.

I forbindelse med innføring av 6-åringer i skolen er det etablert rutinemessig gjennomgang av trafikksikkerheten på aktuelle vegstrekninger hvor aktuelle etater deltar.

Det er knyttet betydelige utfordringer til gjennomgangstrafikken i Namdalseid sentrum. Her er det vedtatt planer for en såkalt miljøprioritert gjennomkjøring, jf. kap 3.1. Det er likevel ønskelig å holde aktuell trase for RV 17 utenom sentrum åpen for eventuelle senere prioriteringer.

Målsetting: Øke trafikksikkerheten i kommunen slik at antall ulykker reduseres

Strategier:

- ◆ Gi opplæring til barn, unge og foreldre gjennom faste arenaer i skoler og barnehager
- ◆ Bedre trafikksikkerheten gjennom tiltak på trafikkfarlige vegstrekninger
- ◆ Informere og ansvarliggjøre statlige og fylkeskommunale myndigheter
- ◆ Gang- og sykkelveger bør bygges ut i potensielle fareområder

Aktuelle tiltak er prioritert i handlingsprogrammet som revideres årlig. Det vil ikke være behov for en egen plan for trafikksikkerhet.

Kap 5. SEKTORPLANER

Statlige myndigheter har signalisert at det ønskes en dreining fra tradisjonell sektorplanlegging til mer helhetlig samfunnsplanlegging gjennom kommunens overordna planlegging. I Rundskriv I-30/99 fra Sosial- og helsedepartementet heter det bl.a.:

”Sosial- og helsedepartementet vil understreke den betydningen det ordinære kommunale planarbeidet har for helse- og sosialtjenesten. Vi vil peke på de muligheter som ligger i å innarbeide nye statlige og kommunale satsinger og handlingsplaner på helse- og sosialsektorens område i kommuneplan og økonomiplan.

Kravene om egen helse- og sosialplan og særlige handlingsplaner anses oppfylt dersom kommunen i sammenheng med årlig rullering av økonomiplan eller kommuneplan utarbeider en kortsiktig del som omfatter et samordnet handlingsprogram for sektorenes virksomhet og der behandler de statlige handlingsplaner og satsingsområder i tråd med de krav som stilles.

Opplæringsplanene i henhold til hovedavtalens § 15 skal også være forankret i den kommunale planprosessen.

”Dette innebærer at kommunene ikke trenger å utarbeide egne handlingsplaner for ulike satsingsområder, men ta dette inn i den løpende ordinære planleggingen i kommunen.”

Kommunen legger denne føringen til grunn for de fleste sektorplaner som har utgangspunkt i statlige plankrav innenfor alle sektorer. Enkelte sektorplaner vil fortsatt være selvstendige dokument med status som hovedplaner eller kommunedelplaner.

Tiltaksdelen i sektorplanene er tatt inn i handlingsprogrammet som er den kortsiktige delen av kommuneplanen. Handlingsprogrammet blir revidert årlig i

sammenheng med revisjon av økonomiplanen og utarbeidelse av budsjett. Denne framgangsmåten synliggjør en naturlig sammenheng mellom overordna langsiktige mål, handlingsprogrammet og økonomiplanen, og sikrer en mer helhetlig planlegging.

I det etterfølgende redegjør kommuneplanen for status for de ulike sektorplanene samt hvordan behovet for sektorplanlegging ivaretas gjennom kommuneplanen.

5.1 Planer som oppheves og innarbeides i kommuneplanen

Barne- og ungdomsplan

Barne- og ungdomsplan for Namdalseid kommune 1989 – 91 ble vedtatt i 1988. Planen omhandler skole og utdanning, barnehage, barnevern, organisasjoner, fritidsklubber, kommunale fritidstilbud (bibliotek, svømmehaller, musikkskole, kino), ungdom og arbeid, transport. Planen har også et kapittel om lokaler/anlegg.

Målsettingene i planen er innarbeidet i kapittel 4 i forslag til kommuneplan for perioden 2001 –2012. Det er ikke behov for egen plan. Virkemidlene beskrevet i vedtatt plan er innarbeidet i handlingsprogrammet i forslag til ny kommuneplan.

Bibliotek

Bibliotekplan for Namdalseid kommune 1996 – 2000 ble vedtatt i kommunestyret 1996.

Hovedmålsetting i planen er:

- Utvikle hovedbiblioteket til oppdatert lokalt informasjons- og kultursenter
- Utarbeide planer for kombinasjonsbibliotek Statland
- Fagutdannet biblioteksjef/barnebibliotekar
- Avtalefestet samarbeide folke-/skolebiblioteket

Målsettingene er innlemmet i kapittel 4 i forslag til kommuneplan 2001 – 2012. Det er derfor ikke behov for egen plan. Handlingsplanen revideres i 2001.

Kultur

Hovedutvalg for kultur vedtok sektorplan for kultur 1988, med følgende tiltak som spesielt prioriterte tiltak:

- Engasjere barne- og ungdomsveiledere
- Igangsetting og drift av idrettsskole
- Plan for kulturbygg og – anlegg (dvs. samfunnshus, idrettsanlegg)
- Forprosjekt for kulturhus
- Forprosjekt for idrettshall

- Utredning angående Stiftsgården og allhus Statland

Målsettingen med planen var at den skulle fungere som ei arbeidsbok for de politiske organer og kulturadministrasjonen i ledelsen av kommunens kulturengasjement de nærmeste fire år.

Planen tar utgangspunkt i følgende spørsmål:

- Hva er målet med kommunens innsats på dette området?
- Hvordan er situasjonen?
- Hva vil kommunen gjøre de nærmeste fire år ?

Hovedmålsettingene i planen er forsøkt innarbeidet i forslag til kommuneplan under kapittel 4 for perioden 2001 – 2012. Det er ikke behov for en egen plan for kultur. Handlingsplanene skissert i vedtatt plan innarbeides i handlingsprogram som det er naturlig å samordne med andre tema (musikkskole, grunnskole, kulturminner/kulturvern, idrett/friluftsliv).

Idrett og friluftsliv

Kommunedelplan for idrett og friluftsliv i Namdalseid kommune ble vedtatt av kommunestyret 1995. Handlingsprogrammet ble sist revidert i november 2000.

Temaplan for anlegg og områder for idrett og friluftsliv omhandler:

- klassifisering av anlegg og områder
- prinsipper for en samordnet politikk for utbygging og tilrettelegging av anlegg og områder
- orientering om aktuelle tilskuddsordninger og godkjenning av planer/ferdigstillelse av anlegg
- registrering av anlegg og områder
- beskrivelse av areal- og anleggssituasjonen
- analyse av behov for arealer, områder og anlegg
- prioritert handlingsprogram for utbygging og tilrettelegging 1995 – 1998
- uprioritert liste over langsiktige behov

Hovedmålsettingene i planen er innarbeidet i forslag til kommuneplan for perioden 2001 – 2012 under kapittel 2.3 og 7.4.

Det er inntil videre behov for å beholde en egen temaplan for idrett og friluftsliv uten rettsvirkning som inneholder:

- klassifisering av anlegg og områder
- oversikt over registrerte anlegg og områder
- beskrivelse av areal- og anleggssituasjonen
- analyse av behov for arealer, områder og anlegg
- prioritert handlingsprogram for utbygging og tilrettelegging 1995 – 1998
- uprioritert liste over langsiktige behov
- oversikt over kulturminner

Handlingsprogrammet i vedtatt plan for idrett og friluftsliv revideres/framskrives hvert år. I tillegg bør det utarbeides et eget handlingsprogram for kulturminner.

Voksenopplæring

Arbeidet med å utarbeide en plan for voksenopplæring startet i 1997, men er ikke fullført. Det er kommet en ny voksenopplæringslov som trådte i kraft 1. februar 2001. Den slår fast at alle voksne som er født **før** 1978 har rett på videregående skole. Fra før gjelder retten for voksne til å få førstegangsutdanning i grunnskolen. § 5.1 i Opplæringsloven slår fast de voksnes rett til spesialundervisning.

Målet for voksenopplæringen er å hjelpe den enkelte til et mer meningsfylt liv.

Hovedmål i en voksenopplæringslov er:

- opplæring av egne ansatte
- opplæring på grunnskolens område
- videregående opplæring
- annen voksenopplæring som det er behov for

Samarbeid med næringslivet blir viktig i dette arbeidet.

Hovedmålsettingen er innarbeidet i kapittel 4 i forslag til kommuneplan. En trenger ikke egen plan for voksenopplæring. Det blir imidlertid viktig å utarbeide en handlingsplan for arbeidet med voksenopplæring i samarbeid med andre etater, AETAT, næringsliv og rikstrygdeverk. Det bør legges vekt på å nå alle voksne som har behov for utdanning for å få et meningsfullt liv.

Plan for kvalitetsutvikling

Regjeringen innledet i år 2000 en økt satsing på å videreutvikle en god, kvalitetsbevisst og tidsmessig skole. Det satses ekstra midler i en periode på fire år. Arbeidet med kvalitetsutvikling gjelder hele grunnskolen, men i første omgang legges det særlig vekt på ungdomstrinnet. Satsingen på kvalitetsutvikling skal generelt bidra til:

- å fremme nyskappings- og utviklingsarbeid, mangfold og fleksibilitet
- å tilpasse innhold, arbeids- og vurderingsformer bedre til utviklingen i arbeids- og samfunnsliv
- å flytte mer av oppmerksomheten fra sentrale til lokale arenaer
- å styrke samvirket mellom skole, arbeidsliv og samfunnet ellers

Plan for kvalitetsutvikling ble laget i denne sammenheng. Den tar for seg prioriterte hovedområder som departementet vektlegger i satsingen, strategier for perioden 2000 – 2003, samt handlingsprogram for hvert år.

Hovedmålsetningene er forsøkt innarbeidet i kommuneplan under kapittel 2. Det er derfor ikke nødvendig med en egen plan.

Handlingsprogrammet revideres hvert år i forbindelse med rapportering og tildeling av statlige midler.

Helse- og sosial

Helse- og sosialplan for Namdalseid kommune 1989 – 1991 ble utarbeidet i perioden 86 – 88.

Lovgrunnlaget for utarbeidelse av planen er gitt i lov om planlegging av og forsøksvirksomhet i sosialtjenesten og helsetjenesten i kommunene (av 19. november 1982, nr. 68).

Hensikten med utarbeidelse av planen er følgende:

- Definere helsemessige og sosiale problemer i Namdalseid kommune
- Definere helse- og sosialetatens delansvar for disse problemene og hvilke av disse problemer denne kan og bør løse.
- Belyse nødvendigheten av samspill med andre sektorer, frivillige organisasjoner m.v.
- Belyse hvordan ressursene best mulig kan utnyttes for befolkningen
- Prioritere mellom oppgaver
- Sikre at svakerestilte grupper får sine behov forsvarlig dekket.

Planen har som hovedmålsetting å skape en effektiv og målrettet helse- og sosialtjeneste i Namdalseid, basert på befolkningens behov.

Målsettinger og prioriteringer av tiltak beskrevet i vedtatt plan fra 1993 blir ivaretatt gjennom forslag til kommuneplan 2001 – 2012. Det er derfor ikke behov for egen plan for helse og sosial. Handlingsprogram for helse- og sosialtjenesten fra 1989 revideres gjennom handlingsprogrammet knyttet til kommuneplanen.

Forebyggende tiltak for barn og unge

Kommunestyret vedtok i 1994 plan for forebyggende tiltak for barn og unge i Namdalseid kommune. Grunnlagsmaterialet for arbeidet var følgende:

- Plan for opplæring av barn, unge og voksne med særskilte behov
- Plan for skolehelsetjenesten
- Prosjektoppgave ved videreutdanning i sosialpedagogikk

Handlingsplanen har disse hovedmålene:

- Forebyggende arbeid i forhold til psykososiale vansker
- Forebyggende arbeid i forhold til lese/skrivevansker og kommunikasjon
- Etablere/videreutvikle gode samarbeidsrutiner for forebyggende arbeid

Hensikten med planen er å stimulere til videreutvikling av forebyggende tiltak i kommunen, basert på variert og målrettet innsats innenfor en tverrfaglig og tverretatlig helhetsramme. Planen omfatter forebyggende tiltak overfor alle barn og unge i kommunen.

Målsettinger og prioriteringer av tiltak beskrevet i vedtatt plan 1994 blir ivaretatt gjennom forslag til kommuneplan 2001 – 2012, kapittel 4. Det er derfor ikke behov for egen plan for

forebyggende tiltak. Vedtatt handlingsplan fra 1994 evalueres og revideres, og at en samtidig sammenholder dette med handlingsprogram for forebyggende tiltak nevnt i andre kommunale planer.

Styrking av fosterheimsarbeidet

Plan for styrking av fosterhjemsarbeidet ble vedtatt i hovedutvalg for helse og sosial. Planen beskriver 7 mål for styrking av fosterhjemsarbeidet i kommunen, noe som er viktig for kvaliteten på arbeidet.

De konkrete tiltakene som er foreslått i planen, er basert på kommunens egne, fosterforeldre, institusjoners og andre folks erfaringer med fosterhjemsarbeid.

Planen omhandler:

- Organisering av oppgaver og fordeling av ansvar
- Oppfølging av fosterforeldres veiledning og opplæringsbehov
- Tilgjengelighet og beredskap for akutte situasjoner
- Tilsyn og tilsynsfører
- Oppfølging av 18 åringene
- Kontakt med biologiske foreldre
- Rapportering internt i kommunen
- Rullering og evaluering av planen

Barn i fosterhjem er inkludert i målsettingene kommunen ellers har for barn og unge, og er derfor uttrykt under kapittel 4. Det er derfor ikke behov for en egen plan.

Utarbeidet plan for styrking av fosterhjemsarbeidet for Namdalseid kommune er å betrakte som et arbeidsdokument for administrasjonen. Tiltakene beskrevet blir aktivt brukt ved ny fosterhjemsplassing og forandringer i og rundt fosterhjemmene.

Barn, unge og voksne med særskilte behov

Tiltaksplanen for barn, unge og voksne med særskilte behov ble godkjent i 1992. Det ble i 1998 satt i gang et arbeid med å lage en plan som skulle gi mer sammenheng og mer helhet i tilværelsen for den enkelte bruker. Den skal forenkle og kvalitetssikre tilbudet. Arbeidet med å lage en ny plan er ikke fullført.

Målsettingene i utkast til plan er følgende:

- barn, unge og voksne med særskilte behov skal ha gode utviklings-, oppvekst-, og læringsmuligheter
- Det legges vekt på forebyggende tiltak for alle aldersgrupper
- Hjelp settes inn tidlig
- Tiltak samordnes

Arbeid som det skal arbeides med er:

- Språkutvikling
- Adferdsproblem
- Overganger (hjem – barnehage – skole barnetrinn, ungdomstrinn, videregående , miljøarbeid, voksne)

Tiltakene kan rettes inn mot enkeltindivid/saker og grupper/klasser.

Målsettingene i tiltaksplan (ikke ferdig utarbeidet) for barn, unge og voksne med særskilte behov er tatt med under kapittel 4 i forslag til kommuneplan 2001 – 2012. Det er derfor ikke behov for en egen plan. Tiltak foreslått i planen innarbeides i tiltaksplan for forebyggende tiltak og legges inn i handlingsprogrammet knyttet til kommuneplanen.

Rusmiddelplan

Kommunestyret vedtok planen i 1998. Planen ble utarbeidet i forbindelse med prosjektet ”Stopp heimbrent`n”.

Visjonen i planen er følgende: *Namdalseid kommune vil gjennom sin rusmiddelpolitikk i perioden 1997 – 2000 bidra til å fremme regjeringens målsetting om å redusere alkoholforbruket med 25 % for perioden 1987 – 2000. Vi vil også aktivt arbeide for å holde Namdalseid fritt for illegale narkotiske stoffer.*

Hovedmålene i planen:

- redusere bruken av rusmidler
- Bedre livskvaliteten for rusmisbrukere og familien

Planen har følgende delmål:

- Fokus på foreldrerollen
- Voksne som rollefigurer
- Øke selvtilliten til unge slik at de tar selvstendige valg
- Heve debutalderen for alkoholinntak
- Tilbud om ungdomsmiljø uten rus
- Øke respekten for at HB er illegalt rusmiddel
- Kommunal drift av ungdomsklubber
- Nettverk for misbruker/oppfølging av hele familien

Målsettingene i vedtatt plan mot rus er tatt inn under kapittel 4 i forslag til kommuneplan for 2001 – 2012. Det er derfor ikke behov for egen plan. Vedtatt tiltaksplan innlemmes i plan for forebyggende tiltak (barn og unge) og tiltaksplan for sosial (voksne) og knyttes til handlingsprogrammet i kommuneplanen.

Reformen for psykisk utviklingshemmede

Virksomhetsplan for psykisk utviklingshemmede ble vedtatt i hovedutvalg for helse og sosial 1990. Kommunen var pålagt å lage en slik plan for å gi kommunen en total oversikt over de

tjenester som kommunen må disponere for å imøtekomme de behov som er registrert gjennom tiltaksplanene i forbindelse med avvikling av Helsevern for psykisk utviklingshemmede (HVPU).

Planarbeidet skal inn i det vanlige kommunale planarbeidet med kommuneplan, langtidsbudsjett og årsbudsjett. Virksomhetsplanen er således et engangs plandokument.

Målsettinger i vedtatt plan for psykisk utviklingshemmede er innarbeidet under kapittel 4 i forslag til kommuneplan. Det er derfor ikke nødvendig med en egen plan. Tiltak nevnt i vedtatt virksomhetsplan innarbeides i tiltaksplan for forebyggende tiltak og sosial og legges inn i handlingsprogrammet knyttet til kommuneplanen.

Eldreomsorgen

Handlingsplan for eldreomsorgen i Namdalseid kommune ble vedtatt i kommunestyret den 25.03.99. Handlingsplanen er laget med sikte på å møte de utfordringer helse- og omsorgstjenesten står overfor i de nærmeste 4 årene. Handlingsplanen er knyttet til øremerkede tilskudd til eldreomsorgen i kommunene og tar for seg utbygging av botilbud og økning av bemanningsressurser for å møte økningen i antall eldre frem mot år 2010.

Likeledes har den som målsetting å skape en samordnet og effektiv tjeneste/organisasjon med nødvendig kompetanse, utrustning og et godt tjenestetilbud til innbyggerene i Namdalseid kommune.

Målsettingene i planen blir ivaretatt gjennom forslag til kommuneplan for perioden 2001 – 2012. Det er derfor ikke behov for egen handlingsplan for eldreomsorgen i Namdalseid kommune.

Medisinsk rehabilitering

Medisinsk rehabiliteringsplan for Namdalseid kommune ble vedtatt i hovedutvalg for helsevern og sosial omsorg den 19.06.97.

Hovedmålsettingen i planen er å gi hver enkelt bruker av tjenesten en høyere livskvalitet.

For å oppnå hovedmålsettingen er følgende delmål satt opp:

- Effektiv koordinering av alle tiltak slik at ressursene utnyttes best mulig
- Lovfestet rett til individuell rehabilitering skal oppfylles
- Drive målrettet rehabilitering. Trene til høyest mulig ønskelig funksjonsnivå
- I samarbeid med brukeren lage en tiltaksplan med realistiske mål og delmål

Målsettinger og prioriteringer av tiltak beskrevet i vedtatt medisinsk rehabiliteringsplan blir ivaretatt gjennom forslag til kommuneplan 2001 – 2012. Det er derfor ikke behov for egen plan for medisinsk rehabilitering.

Aldersdemente

Plan for aldersdemente, pleie- og omsorgstjenesten ble vedtatt i hovedutvalg for helsevern og sosial omsorg den 24.04.97.

Planen omhandler målsettinger for skjermet enhet, Namdalseid helsetun, målsettinger for beboere i skjermet enhet og målsettinger for ansatte i skjermet enhet.

Deler av planen omarbeides til rutiner innenfor helse- og omsorgsetaten. Øvrige målsettinger i planen er innarbeidet i forslag til kommuneplan for perioden 2001 –2012.

Det er derfor ikke behov for egen plan.

Helsestasjonsvirksomhet

Plan for helsestasjonsvirksomhet i Namdalseid kommune er vedtatt i hovedutvalg for helsevern og sosial omsorg den 09.03.93.

Planen har disse hovedmålene:

- Barn skal ha så god helse- som mulig, og sikres optimale oppvekstforhold
- Målgruppen skal ha gode levevaner
- Målgruppen og befolkningen forstår betydningen av å forebygge smittsomme sykdommer
- Helsestasjonsvirksomheten skal ha god kvalitet

Målsettinger og prioriteringer av tiltak beskrevet i vedtatt plan fra 1993 blir ivaretatt gjennom forslag til kommuneplan 2001 – 2012. Det er derfor ikke behov for egen plan for helsestasjonsvirksomhet. En foreslår at vedtatt handlingsplan fra 1993 evalueres og revideres.

Kjøkkendrift

Plan for kjøkkendriften, pleie- og omsorgstjenesten ble vedtatt i hovedutvalg for helsevern og sosial omsorg den 24.04.97.

Planen omhandler målsettinger, kommunikasjonsrutiner og arbeidsplaner for kjøkken og kantinedrift ved Namdalseid helsetun.

Deler av planen er omarbeidet til rutiner og prosedyrer. Målsettinger i planen er innarbeidet i forslag til kommuneplan for perioden 2001 –2012. Det er ikke behov for egen plan.

Psykisk helsevern

Plan for psykisk helsevern i Namdalseid kommune ble vedtatt i hovedutvalg for helsevern og sosial omsorg den 11.09.97 og er en plan som er knyttet til øremerkede tilskudd til psykiatrien.

Et av hovedmålene med øremerkede midler til psykiatrien var at alle kommuner skaffer seg oversikt over behov og planlegger utbygging av tilbudet til mennesker med psykiske lidelser.

Målet med en psykiatrisk plan i Namdalseid kommune er å synliggjøre behov for ulike tjenester til pasienter med psykiske lidelser, og personalets ansvar overfor denne pasientgruppen. På grunnlag av dette vil Namdalseid kommune gi et godt individrettet tilbud til mennesker med psykiske plager/lidelser. Tiltaks- og tjenestetilbudet tar sikte på å integrere mennesker med psykiske lidelser i nærmiljøet, bedre livskvaliteten og bidra til mest mulig selvhjelpenhet og selvstendig tilværelse.

Målsettinger og prioriteringer av tiltak beskrevet i vedtatt plan for psykisk helsevern blir ivaretatt gjennom forslag til kommuneplan 2001 – 2012. Det er derfor ikke behov for egen plan for psykisk helsevern i Namdalseid kommune.

Vaskeri

Plan for vaskeriet, pleie- og omsorgstjenesten i Namdalseid kommune ble vedtatt i hovedutvalg for helsevern og sosial omsorg den 24.04.97.

Planen omhandler målsetting for vaskeridrift ved Namdalseid helsetun.

Deler av planen omarbeides til rutiner. Målsettinger i planen blir ivaretatt gjennom forslag til kommuneplan for perioden 2001 –2012. Det er derfor ikke behov for egen plan for vaskeriet.

Strategisk næringsplan

Strategisk Næringsplan ble vedtatt av kommunestyret i desember 1999 (k-sak 102/99). Planen skal være et politisk retningsgivende dokument som legger føringer for arbeidet med næringsutvikling i kommunen.

Hensikten med utarbeidelse av planen er følgende:

- gjenspeile næringslivets behov for tilrettelegging og tiltak i perioden
- ta hensyn til regionale og nasjonale utfordringer i lokal planlegging
- være et resultatindikator i arbeidet med næringsutvikling i kommunen
- bidra til at samtlige kommunale forvaltnings- og beslutningsorganer legger næringsmessige betraktninger til grunn for saksbehandling og vedtak.

Med bakgrunn i prognoser for sysselsettingsutviklingen i kommunen er planens hovedmål å bidra til å øke sysselsettingen med minimum 55 årsverk i perioden.

Hovedstrategien er å utvikle næring med bakgrunn i de ressurser vi har i kommunen og innenfor de områder hvor kommunen har fortrinn.

Strategiske innsatsområder er kompetanseheving, samarbeidstiltak og kommunale grunnlagsinvesteringer.

Satsingsområder i Strategisk Næringsplan er:

- Namdalseid sentrum
- Omsetning av utmarksprodukter (jakt, fiske, friluftsopplevelser)
- Utvikling av aktivitet knyttet til havbruksnæringen
- Utvikling av landbruksnæringen
- Utvikling av industrimiljøet i Namdalseid
- Utvikling av opplevelsestilbud knyttet til reiselivsnæringa.

Tiltak innenfor satsingsområde Namdalseid sentrum er tatt inn i handlingsplanen under mål 4.

Tiltak innenfor satsingsområde utmark / reiseliv, havbruk, landbruk og industri er tatt inn i handlingsplanen under mål 3.

Målsetting og prioritering av tiltak blir ivaretatt gjennom forslag til kommuneplan 2001 - 2012. Det er derfor ikke behov for egen Strategisk Næringsplan. Mål, prioriteringer og tiltak tas inn i kommuneplanen og handlingsplanen revideres gjennom dette arbeidet.

Skogbruk

Oversiktsplan for skogbruket i Namdalseid ble vedtatt som kommunedelplan av kommunestyret 17.12.98. Planen viser blant annet skogbrukets ressursgrunnlag og angir skogbrukets sektorbidrag til kommuneplanens arealdel.

Kommunen er ikke pålagt å utarbeide oversiktsplan for skogbruket, men er anbefalt å ha en slik plan av landbruksdepartementet.

Hovedmålet med planen er følgende:

- få registrert de arealressurser som finnes
- registrere ressursene på arealkategorier
- registrere eksisterende veinett.

Planen skal bidra til optimal arealforvaltning i hht. politiske retningslinjer og skal fremme aktiviteten og stimulere til tiltak som ut fra en helhetlig vurdering er rasjonell for den enkelte bruker og for utviklingen i næringen.

Planen skal ikke rulleres før det foreligger ny takst for skogbruket. Dette vil ta 5 - 6 år. Tiltak i planen er delvis innarbeidet i Strategisk næringsplan og kommuneplanen. Det anses derfor som mest hensiktsmessig at oversiktsplan for skogbruket opphører som kommunedelplan, og gis status som underliggende temaplan uten rettsvirkning.

Vedlikeholdsplan for kommunale bygninger og eiendommer

Vedlikeholdsplan for kommunale bygninger og eiendommer ble vedtatt av kommunestyret den 19.10.00.

Planen har som målsetting å sikre en god og riktig utnyttelse av ressursene ut fra de prioriterte tiltakene.

Målsettinger i planen blir ivaretatt gjennom forslag til kommuneplan for perioden 2001 – 2012. Det er derfor ikke behov for egen vedlikeholdsplan for kommunale bygninger og eiendommer.

Følgende tema er aktuelle fra planen:

- Sikre en god og riktig utnyttelse av ressursene ut fra prioriterte oppgaver.
- Salg av kommunens landbrukseiendommer.
- Løsninger for drift og vedlikehold av friområder og idrettsanlegg.
- Omfang på kommunens boligmasse, samt nivå på husleie.
- Organisering av kommunens bygningsmasse – eierstruktur.

Vedlikeholdsprogram for kommunale vegger og gater

Vedlikeholdsprogram for kommunale vegger og gater ble vedtatt av kommunestyret i 1999. Det er senere revidert en gang.

Vedlikeholdsprogrammet ble utarbeidet i 1998 for å få oversikt over vegenes standard og for å se hvor det måtte settes inn tiltak først. Det ble registrert at grusvegene er nedslitt og enkelte vegger har for dårlig bærelag. Dette har igjen medført utpressing av massene slik at veggroftene har gått igjen. 2 brukere må forsterkes for å få gjennomgående 10 t aksellast. Det er senere registrert behov sikring av enkelte vegstrekninger.

Målsettinger:

- ◆ Opprettholde/forbedre standarden på grusvegene.
- ◆ Forsterke/utbedre asfalterte vegger.
- ◆ Gjøre vegene tryggere å trafikkere.

Målsettingene blir ivaretatt gjennom forslag til kommuneplan for perioden 2001- 2012. Det er derfor ikke behov for et eget vedlikeholdsprogram for vegger.

5.2 Sektorplaner som beholdes som egne planer inntil videre

Smittevern

Smittevernplan for Namdalseid kommune er vedtatt i hovedutvalg for helsevern og sosial omsorg den 11.12.97.

Kommunen er pålagt å lage og oppdatere en smittevernplan etter Lov om vern mot smittsomme sykdommer § 7-1, 3. ledd, samt § 7-2, 2. ledd.

Planen er tilpasset lokale forhold. Den er først og fremst et arbeidsredskap for smittevernlegen, og beskriver dagens situasjon godt, samt at den inneholder flere eksempler tatt fra en del hypotetiske fall som vil tjene som mal i akutte situasjoner.

Planen er spesielt tilpasset smittevernlegens arbeidsområde og vil fortsatt være et nyttig redskap i arbeide med forebygging, diagnose og behandling av smittsomme sykdommer. Planen vil bli revidert i 2001 og stå som en selvstendig plan utenfor kommuneplanen.

Vannforsyning

Hovedplan for vannforsyning ble vedtatt av kommunestyret i 1991. Planen er et grunnleggende dokument som i hovedtrekk viser nødvendige tiltak på vannverkssektoren fram til 2003. Planen er ikke revidert, men i forbindelse med søknad om tilskudd til bygging av vannbehandlingsanlegget, ble handlingsplan revidert. Det er senere laget en rammeplan for Statland vannverk og det ble nedsatt et utvalg som skulle revidere hovedplan for vannforsyning. Dette arbeidet kom i gang, men ble ikke fullført.

Ambisjonsnivået i forhold til kommunens økonomiske yteevne, har nok vært satt noe for høyt i planen. Det er gjennomført flere store og tunge utbygginger som har gitt godt vann og en forholdsvis sikker vannforsyning. Det er likevel noen viktige tiltak som må plass før en kan si at målene er nådd.

Målsetting:

- ◆ Alle innbyggere skal ha nok vann av god kvalitet
 - Det skal være nok vann til alle i forsyningsområdene til kommunens 2 vannverk.
 - Under normale driftsforhold skal det leveres godt drikkevann som tilfredsstillende kravene i Forskrift om vannforsyning og drikkevann m.m.
 - Kommunen skal yte teknisk og økonomisk bistand til private vannverk/andelslag.
- ◆ Sikkerhet i vannforsyningen.
 - Det skal utarbeides plan for reserve vannforsyning både for Namdalseid og Statland vannverk.
 - Det skal utarbeides beredskapsplan for vannforsyningen.
 - Det skal utarbeides leveringsvilkår som bl.a. fastsetter største avbrudd i vannleveransen.
 - Alle avbrudd i vannforsyningen skal registreres og systematiseres.
- ◆ Tilfredsstillende vannforsyning innenfor økonomiske forsvarlige rammer.
 - Kommunen vil tilstrebe å holde gebyrene på et så lavt nivå som mulig, men inndekningen av utgiftene skal være 100%.

Utfordringene framover vil være:

- ◆ Øke sikkerheten i vannforsyningen (skifte ut eternitrør og armatur, høydebasseng)
- ◆ Reserve vannkilde for både Statland og Namdalseid vannverk
- ◆ Ledningskartverk og automatisk driftsovervåking
- ◆ Bidra til en god vannforsyning til de som ikke kan knytte seg til kommunale anlegg
- ◆ Utarbeide tekniske bestemmelser og leveringsvilkår for drikkevann
- ◆ Utarbeide forskrift om vann- og avløpsgebyrer

Avløp

Det er foretatt målinger av vannkvalitet i vassdragene i perioden 1989-1994. Med utgangspunkt i dette materialet ble det utarbeidet en vassdragsplan for Årgårdsvassdraget i 1998. Det ble avdekket varierende vannkvalitet gjennom undersøkelsen. Enkelte deler av vassdragene, oftest tilførselsbekker, er dårlig egnet til bading og fritidsfiske. En statusrapport fra RG-Prosjekt i 2001 basert på de samme undersøkelsene redegjør for avløpssituasjonen og forurensningssituasjonen i vassdragene.

Siden undersøkelsene ble gjennomført er det satt i verk en rekke tiltak for å bedre situasjonen. Det vil være en utfordring framover å finne fram til målrettede tiltak som kan bedre situasjonen ytterligere. Selv om en kan se aktuelle tiltak allerede vil derfor en ny undersøkelse av vannkvaliteten i dag måtte legges til grunn for en vurdering av hvilke tiltak som bør prioriteres for å få ønsket effekt.

Målsetting:

- ◆ Vi ønsker å ha oversikt over forurensningen i våre vassdrag
- ◆ Vi ønsker å ha styring med forurensningen i vassdragene slik at vi når de mål vi har satt oss om rene og levende vassdrag. Målsettingen er den samme som i Vassdragsplan for Årgårdsvassdraget.

Strategier:

- ◆ Vi må oppdatere status for vannkvaliteten i vassdragene.
- ◆ Vi må utarbeide lokal forskrift for avløp.
- ◆ Vi må få et reglement for tilskudd.
- ◆ Vi må gjennomføre både kommunale og private tiltak som prioriteres i planen.

Aktuelle tiltak:

- ◆ Lekkasjesøking og rehabilitering
- ◆ Resipientundersøkelse
- ◆ Ledningskartverk
- ◆ Oppgradering av pumpestasjoner
- ◆ Plan for enkeltutslipp og FDV (forvaltning, drift og vedlikehold)
- ◆ Tilknytning til kommunalt anlegg i Sentrum
- ◆ Tilknytning til kommunalt anlegg på Tinglum
- ◆ Tilknytning til kommunalt anlegg på Korsen

Det utarbeides en egen avløpsplan basert på rapporten fra RG-prosjekt. Først gjennom dette arbeidet vil en kunne prioritere tiltak. Tiltakene vil senere tas inn i handlingsprogrammet knyttet til kommuneplanen gjennom årlig revisjon.

Avfall og avfallshåndtering

Kommunestyret har i 1995 vedtatt forslag til kommunedelplan for avfall og avfallsbehandling (avfallsplan). Planen ble vedtatt med følgende tillegg:

Under avsnittet om nedlagte fyllplasser: "Utslippsmålinger på private fyllplasser/villfyllinger utføres av kommunen og bekostes av denne ved første gangs kontroll." Som tiltak i sammenheng med kildesortering:

- Kommunen tar initiativ til forsøk med kildesortering/hjemmekompostering i samarbeid med Trønder-Bark AS. Dette vil være en frivillig ordning.
- Kommunen gjennomfører informasjonstiltak om avfallshåndtering, kildesortering og kompostering av våtorganisk avfall i skolene.

Planen er senere ikke revidert.

Det ble vedtatt følgende mål for avfallsplanen:

- Kommunen og næringslivet skal arbeide for reduserte avfallsmengder.
- Avfall fra kommunen og næringslivet skal behandles uten at det oppstår forurensning eller forurensning, og med minst mulig bruk av energi.
- Spesialavfall skal håndteres i samsvar med gjeldende regelverk.
- Miljølempene knyttet til nedlagte og eksisterende fyllinger (inkl. villfyllinger), skal minimaliseres.

I planen er det satt opp delmål for hver enkelt avfallsfraksjon. Delmålene viser hvordan avfallsfraksjonene skal samles inn, behandles og når tiltak skal gjennomføres. I tillegg er det tatt med delmål i forhold til nedlagte fyllplasser.

Kommunen er tilsluttet Midtre Namdal Avfallsselskap (MNA). Med unntak av kuldemøbler, elektrisk og elektronisk avfall, som er i varetatt av kommunen, har MNA ansvar for innsamling og behandling av alt avfall.

MNA har i stor grad nådd delmålene som ble satt i avfallsplanen i 1995. Ved gjennomføring av handlingsplanen (delmålene) har en også nådd hovedmålene. Tiltak knyttet til nedlagte fyllplasser har ikke vært påkrevet. Tiltak knyttet til kommunestyrets vedtak er delvis gjennomført. Kommunen har holdt gratis kurs i hjemmekompostering. De som har deltatt i kursene og startet med hjemmekompostering, får nå en liten reduksjon i renovasjonsavgifta. Informasjonstiltak i skolene er delvis gjennomført. Tiltakene vil bli videreført.

MNA styres av medlemskommunene gjennom representantskapet. Det er vedtatt en strategisk plan som bl. a. har målsettinger og prioriteringer av tiltak som ivaretar kommunens forpliktelser i

forhold til lover og forskrifter vedr. renovasjon. Kommunen har derfor ikke behov for egen handlingsplan knyttet til avfallsplanen.